

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

Bakalářské prezenční studium
2009 – 2012

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vít Černík

Truman Capote a jeho novinářský román Chladnokrevně
(In Cold Blood, 1959-1965)

Praha 2012

Vedoucí bakalářské práce:

Doc. PhDr. Otto Novák, CSc., Prof. PhDr. Michaela Soleiman pour
Hashemi, CSc.

JAN AMOS KOMENSKÝ UNIVERSITY PRAGUE

Bachelor Full-Time Studies
2009 – 2012

BACHELOR THESIS

Vít Černík

Truman Capote and his nonfiction novel In Cold Blood
(1959-1965)

Prague 2012

The bachelor work supervisor:
Doc. PhDr. Otto Novák, CSc., Prof. PhDr. Michaela Soleiman pour
Hashemi, CSc.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 9. 3. 2012

Vít Černík

Tuto práci bych rád věnoval Doc. PhDr. Otto Novákovi, CSc., který nás na konci roku 2011 předčasně opustil. Děkuji za jeho nadšení, znalosti a chuť do života, o které se vždy rád podělil.

Dále bych rád poděkoval paní Prof. PhDr. Michaele Soleiman pour Hashemi, CSc. za velkou ochotu a dovedení mé práce do konce.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá jednou z největších osobností literárně-žurnalistického směru „nový žurnalismus“ Trumanem Capotem. V první části mapuje jeho životní cestu k literatuře a vlivy, které působily na jeho osobitý literární styl. Druhá část se věnuje novému žurnalismu a jeho vzniku, dále porovnává díla nejznámějších autorů tohoto směru, Normana Mailera a již zmíněného Trumana Capoteho. Závěrečná kapitola popisuje vznik a publikaci románu faktu - Chladnokrevně.

Klíčové pojmy:

Capote Truman, Chladnokrevně, Katův zpěv, Mailer Norman, nový žurnalismus, román faktu

Annotation

This bachelor thesis deals with one of the biggest personages of the literary-journalistic movement called "New Journalism" - Truman Capote. Part one outlines his life path to literature and influences on his idiosyncratic literary style. Part two describes New Journalism and his formation, and compares works by the most famous authors of this movement, Norman Mailer and the already mentioned Truman Capote. The last chapter sketches the creation and publication of the non-fiction novel "In Cold Blood".

Key words:

Capote Truman, In Cold Blood, Executor's song, Mailer Norman, new journalism, nonfiction novel

Obsah

Úvod.....	8
1. Osobnost Trumana Capoteho a jeho cesta k žurnalismu a literatuře.....	9
1.1. Lillie Mae Faulková a Archelaus Persons	9
1.2. Rozpad manželství a opuštění Trumana.....	11
1.3. Život v Monroeville a Nell Harper Lee	14
1.4. Joseph Garcia Capote	20
1.5. Zklamání z nového domova	22
1.6. Předpoklady k psaní	25
1.7. Greenwich.....	27
1.8. The New Yorker	29
2. Americký nový žurnalismus.....	33
2.1. Nový žurnalismus.....	33
2.2. Počátek nového žurnalismu – Tom Wolfe.....	35
2.2. Norman Kingsley Mailer	37
2.4. Truman Capote	39
2.5. Norman Mailer – fakta proti fikci.....	41
2.5.1. Americký sen – fikční literatura.....	41
2.5.2. Katova píseň – literatura faktu.....	43
2.6. Truman Capote – fakta proti fikci	46
2.6.1. Jiné hlasy, jiné pokoje – fikční literatura	46
2.6.2. Chladnokrevně – román faktu	48
2.7. Nový žurnalismus Capoteho a Mailera.....	51
3. Skutečná událost (vyvraždění farmářské rodiny 1959), příprava a publikování amerického románu Chladnokrevně	54
3.1. Román faktu Trumana Capoteho	54
3.2. Gareden City a Holcomb – příprava materiálů	57
3.3. Perry Smith a Dick Hickock.....	62
3.4. Mnohá odvolání a psaní knihy Chladnokrevně	67
3.5. Psychologický profil vrahů	71
3.6. Poprava a následná publikace knihy Chladnokrevně	73
Závěr	76
Seznam použité literatury a pramenů	77
Primární zdroje	77
Sekundární zdroje.....	78
Internetové zdroje.....	80

Úvod

Na přelomu šedesátých a sedmdesátých let začali někteří američtí autoři užívat revoluční metodu psaní, později nazvanou jako „nový žurnalismus“. Ta se pohybovala na pomezí literatury a žurnalistiky a vyznačovala se využíváním postupů do té doby spojovaných pouze s romány či povídkami, ale zároveň striktní práci s fakty, jak tomu je v reportážích a jiných žurnalistických stylech. Jedním z nejvýznamnějších autorů tohoto směru je Truman Capote se svým „románem faktu“ *Chladnokrevn*, popisem čtyřnásobné vraždy farmářské rodiny a následného soudního procesu s jejími vrahy. Kniha měla obrovský úspěch v Americe i ve světě, a to především díky autorovu osobitému stylu.

Tato práce sleduje Capoteho cestu k literatuře a později i k žurnalistice - jeho komplikované dětství a dospívání, které bylo zásadní pro jeho literární vývoj, a také šestiletou práci na jeho největším díle, knize *Chladnokrevně*, jež původně vyšla v roce 1965 v týdeníku *The New Yorker* jako seriál. Ačkoliv je Capoteho text považován za stěžejní dílo nového žurnalistiky, nabízí se otázka, zda také odpovídá zásadám, které pro tento styl zpětně vymezil žurnalista a spisovatel Tom Wolfe. Odpovědět na tuto otázku se pokusím srovnáním s jiným velikánem literatury faktu, Normanem Mailerem, který za svá díla získal dokonce dvě Pulitzerovy ceny.

1. Osobnost Trumana Capoteho a jeho cesta k žurnalismu a literatuře

1.1. Lillie Mae Faulková a Archelaus Persons

V dubnu roku 1923 se ve městě Troy v jižanské Alabamě seznámil podomní obchodník Arch Persons s Lillie Mae Faulkovou, která pocházela z nedalekého farmářského městečka Monroeville a ve městě studovala pedagogiku. Po krátké známosti odjel Arch na služební cestu do Colorada. Po dobu jeho nepřítomnosti si téměř každý den dopisovali, a když se na konci léta vrátil, jel přímo za ní do Monroeville, kde byla s dalšími čtyřmi sourozenci vychovávána svými staršími sestřenicemi. Lillieini rodiče totiž zemřeli, když byla ještě malá.

Dne 23. srpna 1923 se sedmnáctiletá Lillie a téměř šestadvacetiletý Arch po pěti měsících vztahu vzali. Místem jejich líbánek mělo být pobřeží Mexického zálivu. Pro Lillie však přišlo první zklamání tohoto svazku. Z důvodu nedostatku financí nahradila krásné hotely lemující pobřeží, které si představovala, ubytovna nedaleko Gulfportu v Mississippi. Zde strávili víkend a vyrazili do New Orleans. Tam čekalo další zklamání. Arch nebyl tak majetný, jak si představovala, a přes veškeré šetření mu došly peníze úplně. Sám se pokusil zůstat déle a nějaké vydělat a Lillie zatím poslal vlakem zpět do Monroeville.

Jeden z hlavních důvodů, proč se Lillie rozhodla pro svatbu s Archem, byla touha dostat se pryč od svých sestřenic. Nejenom, že líbánky skončily katastrofálně, ale nadále s nimi musela žít v jednom domě, kde navíc přibyl její manžel. Vše bylo tak, jako by ani žádná svatba neproběhla. Arch nebyl takový muž, jako si myslela. Když měl peníze, rychle je utrácel, když je neměl, půjčoval si po přátelích. Lillie byla jednou z nejkrásnějších dívek v kraji a nechtěla jako hospodyně strávit zbytek života v Monroeville. Jejím snem byla velká města jako

New Orelans nebo New York. Brzy ale všichni věděli, že sňatkem s Archem Personsem se k těmto snům moc nepřiblížila, spíše naopak. Její bratr o tom prohlásil: „*Lidé z Monroeville zjistili, že je Arch jen mazaný a vychytralý obchodník a den, kdy si ho Lillie vzala, byl velice smutným dnem*“.¹

Rozhodla se, že musí být připravena postarat se o sebe sama, když to její manžel nedokáže, a místo do dalšího ročníku pedagogiky se zapsala na ekonomickou školu v Selmě. V zimě roku 1924 omdlela uprostřed vyučování. Později zjistila, že důvodem její nevolnosti bylo těhotenství. Toto zjištění pro ni bylo velmi zdrcující. Fakt, že nosila Archovo dítě, pro ni jejich beznadějný svazek ještě zpevnil. I když konečně našel práci v New Orleans, nevěřila, že by se změnil, a vrátila se zpět do Monroeville pevně rozhodnuta jít na potrat. Ten však v této době nebyl nic obvyklého a snadného, a tak požádala o pomoc nejstarší sestřenici Jennie. Ta však tuto možnost absolutně zamítla a oznámila to Archovi, který se okamžitě vrátil. Lillie se dál snažila prosadit svůj způsob řešení této situace, ale Arch odmítl. Přijal nabídku Jennie, že se postará o jeho těhotnou manželku, zatímco bude pracovat, a vrátil se do New Orelans. Když se blížil čas porodu, odjela Lillie za ním. Již byl připraven pronajatý byt a domluven jeden z nejlepších gynekologů ve městě.

V úterý 30. září 1924 okolo třetí hodiny ranní se narodil chlapec. Arch ho pojmenoval Truman po svém příteli z vojenské školy a Streckfus, po rodině, která mu v New Orleans poskytla práci. Truman Streckfus Persons.²

¹A letter of Seabon Faulk to Gerald Clarke 8. 3. 1978: CLARKE, Gerald. Capote: a biography. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6, s. 6.

²CLARKE, Gerald. Capote: a biography. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6. s. 1-7.

Truman Capote. *Truman Capote - Biography* [online]. [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: <http://www.capotebio.com/biography/biography.php>.

1.2. Rozpad manželství a opuštění Trumana

Po narození Trumana se vše změnilo. Lillie byla jako matka šťastná a věnovala svému dítěti každou minutu. V Archovi našel jeho zaměstnavatel nevídaně zručného obchodníka a dal mu lépe placené místo. Jeho schopnosti prodat cokoliv byly tak známé, že v podnikovém časopisu „The Circle“ byl nazván „Okouzujícím princem Streckfusových plaveb“. Tato idylka však dlouho nevydržela. Jeho nově objevený talent byl tak silný, že mu brzy podnik Streckfusových nestačil. Zkoušel se všemi možnými způsoby dostat ke svému vysněnému „zlatému dolu“. Měl spoustu nápadů jak zbohatnout, které zkoušel jeden za druhým. Řídil se svým heslem „*Peníze jsou šestým smyslem, bez kterého je zbylých pět k ničemu*“.³ Díky svým schopnostem se mohl stát opravdu bohatým. Problémem bylo však jeho neuvědomování si základních pravidel a zákonů a velice nestálá nálada, která se den co den měnila od depresí po absolutní nadšení a chuť do života a podnikání. Sám byl přesvědčen o své budoucnosti boháče, a pomalu mu začínalo být jedno, jakým způsobem k penězům přichází. Ze skvělého obchodníka se stával podvodníkem.

Lillie byla znovu nespokojena s tím, že nemá muže, který by jí poskytl stálou jistotu a bezpečí. Kdyby se nenarodil Truman, manželství by netrvalo ani rok. Takto přetrvávalo, ale jejich soužití bylo horší a horší. Lillie se pokoušela první měsíce po narození Trumana jejich manželství zachránit, ale nakonec to vzdala. Začala se pouštět do krátkých románků s všemožnými muži. Netrvaly většinou déle než tři týdny. Za sedm let jejich manželství Arch napočítal přes 27 podobných aférek. Byl však i přesto ochoten jí tyto zálety odpustit. Ona se však nebála si brát své milence domů i před malého Trumana, s tím, že to stejně nemůže ještě vnímat. To byla chyba a také první věc, která začala formovat jeho pohled na svět. První zážitek, který si Truman

³CLARKE, Gerald. Capote: a biography. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6, s. 10.

pamatoval celý život, se stal, když mu byly dva roky. Milencům nevadila jeho přítomnost v pokoji a tak byl odložen na gauči, aby spal. Mezi jeho matkou a jejím nápadníkem však vypukla hádka a on ji začal škrtit. Nakonec přestal jen díky Trumanovu hysterickému řevu. Další takový zážitek proběhl o pár let později. Když už žila Lillie s Archem prakticky odděleně, odvezla Trumana k jeho babičce. Za tento pobyt stihla vystřídat hned několik milenců, z čehož si jednoho dokonce opilá přivedla domů. Když je paní Personsová nachytala, zpustila se neuvěřitelná hádka, kterou Truman celou vyslechl.

I přes svou nevěru však Lillie stála pořád za svým manželem v jeho čím dál častějších problémech se zákonem. On jí zase promíjel její zálety a tím byla „spokojenost vztahu zajištěna“. Jediný, kdo neuvěřitelně trpěl, byl malý Truman. Někdy ho také Lillie nechávala zamčeného samotného v pokoji a odešla se bavit. Sám na to vzpomíná:

„Nemohly mi být víc než tak dva roky, ale moc dobře jsme si uvědomoval, že jsem v tom pokoji zamčený. Moje matka byla velmi mladá dívka. Žili jsme v New Orelansu. Nikoho ke mně neměla, neměla peníze a s mým otcem nechtěla mít nic společného. Nechávala mě večer zavřeného v pokoji, když šla na rande, a já jsem dostával hysterické záchvaty, že se nemůžu dostat ven.“⁴

Své dětství popisoval jako jednu velkou černou můru, kdy se bez přestání bojí, že bude opuštěn. Čas od času se ho snažila mít Lillie u sebe, někdy se zase o své rodičovské povinnosti pokoušel Arch. Nedokázali však být rodiči na plný úvazek. Trumana proto často hlídala Archova ovdovělá matka nebo Lilliini příbuzní v Monroeville. Tam ho nakonec v létě 1930 nechali nadobro.⁵

„Měl jsem velice složité dětství. Narodil jsem se v New Orleans a rodiče se rozvedli, když mi byly 4 roky s velkou dávkou trpkosti z obou stran. Poté jsem

⁴GROBEL, Lawrence. *Rozhovory s Capotem*. 1. vyd. Překlad Alena Příbáňová. Brno: Petrov, 1996, 259 s. ISBN 80-852-4780-1, s. 69.

strávil mnoho času touláním se mezi domy našich příbuzných v Luisianě, Alabamě a Mississippí. Má povídka „Vánoční vzpomínka“ o chlapci, který vyrůstá ve společnosti příbuzných starších žen, je celá z mého života.“⁶

Tímto obdobím začíná inspirace také k Trumanově novele *Luční harfa*. Protože o něj rodiče jevíli opravdu minimální zájem, v knize je symbolicky představuje jako mrtvé.

„Když mi zemřela matka, poslal mě otec, který byl stále na cestách, abych bydlel u jeho sestřenic, Vereny a Dolly Talbových, dvou neprovdaných dam, sester... Když jsem lezl z vozu, pokusil se mě obejmout, ale bál jsem se ho a vykroutil jsem se mu z náručí. Dneska lituji, že jsme se neobjali. Za pár dní totiž cestou do Mobilu dostal jeho vůz smyk a zřítíl se z výšky patnáct metrů do Mexického zálivu. Když jsem ho příště uviděl, měl už oči zatlačené dvěma stříbrnými dolary.“⁷

⁶CAPOTE, Truman - INGE, Thomas. *Truman Capote: conversations*. Jackson: University Press of Mississippi, c1987, 374 s. ISBN 08-780-5275-5, s. 116.

⁷CAPOTE, Truman. *Luční Harfa, Strom Noci*. 1. vyd. Překlad Jan Válek, Radoslav Nenadál. Praha: Odeon, 1978, 313 s., s. 8.

CLARKE, Gerald. *Capote: a biography*. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6, s. 8-15.

Truman Capote:Biography. *Research History* [online]. 11.4. 2011 [cit. 2012 02-14]. Dostupné z: <http://www.researchhistory.org/2011/04/11/1732/>.

Truman Capote. *Truman Capote - Biography* [online]. [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: <http://www.capotebio.com/biography/biography.php>.

1.3. Život v Monroeville a Nell Harper Lee

Truman se tedy ocitl v domácnosti tří sester ve středním věku Jennie, Callie a Sook a jejich bratra Buda. Hlavou této „rodiny“ byla velice schopná a praktická Jennie. Jelikož si uvědomila, že na ní leží velké břímě, již jako mladá jela do St. Louis, kde se naučila kloboučnickému řemeslu a otevřela si v Monroeville vlastní obchod. Callie chtěla být učitelkou, ale Jennie jí přikázala, aby s tím skončila a pomohla jí v obchodě s účetnictvím. Sook trávila většinou času v domě, o který se starala. Zřídka kdy ho opustila. Jen když na podzim šla sbírat bylinky, ze kterých vařila léčivé čaje. Sook se v Capoteho díle *Luční harfa* stala prototypem postavy tety Dolly Talbotové, která však místo čajů vařila lék na vodnatelnost.

„Dolly se naklání nad kotlem a sype do vařící vody to, co jsme nasbírali do pytlíků na zrní, a míchá a míchá odříznutým smetákem směs černou jako tabáková močka. Míchala medicínu sama a my jsme ji zatím s Catherine pozorovali jak učni čarodějovi.“⁸

Bud měl těžké astma, takže také nepracoval. O vaření se starala stará černoška jménem Líza. V domácnosti žila ještě černošská služka jménem Anna, která bydlela v malé chatce nedaleko domu. Byla známa svou hašteřivostí a výbušnou povahou. Netroufla si na ní ani Jennie s Callie. V této době by na jihu Ameriky žádný černochoch neřekl nic špatného bělochovi. Anna řekla, co chtěla, komu chtěla. O víkendech se oblékala do svých nejlepších šatů a hrávala na akordeon. V díle *Jiné hlasy, jiné pokoje* se stala autorovi inspirací k postavě černošské děvečky Zoo.

⁸CAPOTE, Truman. *Luční harfa, Strom Noci*. 1. vyd. Překlad Jan Válek, Radoslav Nenadál. Praha: Odeon, 1978, 313 s., s. 18.

„Zoo z harmoniky vymáčkla poslední ryčný akord a odložila ji. Trčící vlasy měla namazané brilantinou a místo puntíkováného šátku si uvázala roztrěpenou červenou stuhu. Bílé šaty si na spoustě míst zřejmě sama vyspravovala různobarevnými nitěmi a do uší si dala náušnice se zářivými sklíčky.“⁹

I přes velkou hospodářskou krizi rodina Faulků fungovala normálně. Lidé na venkově měli vlastní zdroje obživy a nebyli tak závislí na penězích, jako lidé ve městech. Capote v jednom z rozhovorů toto období popsal takto:

„Celkem vzato, všechno skutečně podstatné se mi stalo tam. I přes neuvěřitelné množství příbuzenstva jsem byl svým způsobem osamělý. Začal jsem psát, když mi bylo osm. Když říkám psát, myslím tím psát opravdu navážno. Bral jsem to tak vážně, že jsem se o tom nikomu neodvážil ani zmínit. Dennodenně jsem psaním trávil hodiny a hodiny a nikdy jsem nic z toho ve škole neukázal. Každý den jsem přišel po vyučování domů a zatímco ostatní děti dělaly nejrůznější věci, já jsem tři nebo čtyři hodiny psal – tak, jako jiné děti cvičily na piano. Byl jsem posedlý.“¹⁰

Pro Trumana to nebyla ze začátku velká změna. Předtím již totiž pobýval u Faulků několikrát. Zbytek léta strávil se Sook, které pomáhal v domácnosti, nebo plaváním v Monroevillském rybníku. V září nastoupil do prvního ročníku základní školy, ale stále spolu trávili večery a víkendy. Snažila se mu být jak přítelkyní, tak matkou a z velké části úspěšně. Truman ji bral jako milovaného člověka, který byl schopen alespoň částečně nahradit jeho rodiče. Sook se stala také předlohou pro hlavní postavu jedné z jeho nejúspěšnějších povídek: Vánoční vzpomínka.

⁹CAPOTE, Truman. Jiné hlasy, jiné pokoje. 1. vyd. Radoslav Nenadál. Praha: Odeon, 1988, 247s., 247 s. S. 97.

¹⁰GROBEL, Lawrence. *Rozhovory s Capotem*. 1. vyd. Překlad Alena Přibáňová. Brno: Petrov, 1996, 259 s. ISBN 80-852-4780-1, s. 64.

„U okna kuchyně stojí žena se zastřiženými bílými vlasy. Na sobě má tenisky a přes letní kalikové šaty beztvarý svetr. Je malá a čilá, jako liliputka... Je mi sedm, jí šedesát a něco. Jsme bratranec a sestřenice, velice vzdálení, a žijeme spolu – no, tak dlouho, co pamatuju. I jiní lidé obývají dům, příbuzní – a přestože mají nad námi moc a často způsobí, že pláčeme, nebereme je příliš na vědomí. Jsme těmi nejlepšími přáteli. Říká mi Bráško, na památku chlapce, který byl dříve jejím nejlepším přítelem.“¹¹

Druhým Trumanovým společníkem se stala Harper Leeová, dívka ze sousedství. Její otec, právník a vlastník místního plátku „Monroe Journal“, trávil hodně času v Montgomery – hlavním městě Alabamy, jako senátor. Její matka většinu času luštila křížovky. Nebyla psychicky v pořádku a dokonce se dvakrát pokusila o sebevraždu. Truman v té době již psal o všem možném a tak napsal i o ní - své první publikované dílo, pro které ho neměli příliš v lásce.

„V té době jsem psal povídky. A taky jsem si vedl deník. Když mi bylo asi deset, udělal jsem hroznou chybu. Místní zpravodaj Mobile Register vyzval čtenáře, aby poslali něco z toho, co kdy napsali, a já jsem vybral ze svého deníku dlouhou pasáž o rodičích své kamarádky Harper Leeové, kteří žili v sousedství... Paní Leeová byla poněkud zvláštní dáma. Pan Lee byl skvělý pán, ale jeho paní... Byla to velmi inteligentní žena, luštila křížovky v New York Times bez jediného zaváhání, tužka jí jen lítala, ale byla neuvěřitelná klepna. A o téhle paní Leeové jsem napsal text, který jsem nazval Stará zvědavice, a poslal jsem ho do redakce. Vyhrál jsem druhou cenu a oni to celé otiskli – no hrůza. Bylo z toho v Alabamě pěkné pozdvižení.“¹²

Tehdy si Truman uvědomil skutečnou sílu psaného slova. Pokračoval dále ve psaní, ale po tomto pozdvižení na tak malém městě

¹¹CAPOTE, Truman. *Ručně vyřezávané rakvičky*. 5.vyd., V EMG 2. Překlad Jarmila Fastrová. Brno: Petrov, 1992, 94 s. ISBN 80-852-4735-6, s. 83.

¹²GROBEL, Lawrence. *Rozhovory s Capotem*. 1. vyd. Překlad Alena Přibáňová. Brno: Petrov, 1996, 259 s. ISBN 80-852-4780-1, s. 65.

již nedával nikomu nic přečíst. Své práce posílal do časopisů pod pseudonymem.

„Nějakou dobu potom jsem se zdráhal jakýkoliv text komukoliv ukázat. Někde jsem tehdy dokonce prohlásil: „Nevím, proč jsem to udělal, už toho psaní nechám.“ Ale psal jsem ještě s daleko větším západem než kdykoliv předtím. I když jsem nikomu neukazoval, co píšu, nabízel jsem své věci časopisům. Znáte například Scholastic? Vyhrál jsem jejich soutěž čtyřikrát po sobě. Jeden rok jsem vyhrál ve všech kategoriích, nejlepší povídku i ostatní věci, a uveřejnili o mně článek. To mi bylo jedenáct.“¹³

Harper byla děvčetem, které mohlo bez problému zbít kteréhokoliv chlapce ze sousedství, díky čemuž dělala Trumanovi něco jako osobního strážce. Trávili spolu mnoho času. Jejich útočištěm byl dům na stromě, kde četli a předváděli scény z jejich oblíbených knih jako je Tarzan, Tom Swift nebo Chlapci tuláci. Útočiště stejné jako pro Colina, Catherine a Dolly v Capoteho knize *Luční harfa*.

„Hned na kraji lesa rostl dvojitý mýdelník, vlastně dva stromy, ale větve měly tak propletené, že se dalo přelézt z jednoho na druhý; byly vlastně přemostěny budkou: prostornou důkladnou, příkladnou budkou v koruně stromu; byla jako vor plovoucí v moři listoví...Catherine však budku neměla v lásce; nevěděla to, co věděla Dolly a co naučila i mne, že je to loď, že sedět tam znamená moci se plavit kolem zamířené pobřeží každického snu.“¹⁴

Jejich přátelství spojovalo daleko více. Oba se cítili osamocení. Oba měli problémy s rodiči. Oba neměli žádné další přátele. Truman byl příliš zženštilý a Harper naopak příliš hrubá. Truman byl na svůj věk malý. Se svými blondatými vlasy, modrýma očima a krásným

¹³GROBEL, Lawrence. Rozhovory s Capotem. 1. vyd. Překlad Alena Přibáňová. Brno: Petrov, 1996, 259 s. ISBN 80-852-4780-1, s. 66.

¹⁴CAPOTE, Truman. *Luční harfa, Strom Noci*. 1. vyd. Překlad Jan Válek, Radoslav Nenadál. Praha: Odeon, 1978, 313 s., s. 16-17.

oblečením, které mu posílala matka, měl brzy pověst padavky. Harper podle něj později dokonce vytvořila postavu Dilla ve své novele „Jako zabít ptáčka“, kde popsala, jak asi v té době vypadal:

„Měl krátké kalhoty z modrého plátna, připnuté knoflíčky ke košili, vlasy měl sněhobílé a přilípnuté k hlavě jako kachní chmýří; byl o rok starší než já, ale proti mně byl skrček. Když nám vyprávěl tu starou báchorku, modré oči se mu zapalovaly a hasly; rozesmál se vždycky nečekaně a vesele; měl ve zvyku tahat se za čupřinku vlasů uprostřed čela.“¹⁵

Ve čtení ho podporovala i Callie se Sook. Každý večer mu předčítaly nebo nechaly Trumana, ať předčítá jim. Callie se svěřila paní Archové, že jsou opravdu šťastné, že Trumana mají a že ho zahrnují veškerou pozorností, ale také ho samozřejmě vedou ke správnému životu. Chodil do nedělní školy, kde si vedl výborně.

I přes veškeré Calliny představy nebyl Truman šťasten. Svůj pobyt u vzdálených sestřenic popisuje jako ponurý a svůj vztah k Callie a Jannie ne příliš dobrý. Neměl rád kostel, ani nedělní školu a jejich navštěvování považoval za nepříjemnou povinnost, u které se cítil jako vězeň. Nebylo to tím, že by ho sestřenice zanedbávaly. Jen jednoduše nedokázaly nahradit jeho pravé rodiče.

Jeho matka se za ním občas zastavila. Truman si pokaždé namlouval, že ho přijela odvézt, a po každém jejím odjezdu bez něj byl zdrcen. Otec někdy do Monroeville také přijel. Když se mu dařilo, přijel v drahém kabrioletu za hlasitého troubení a houkání. Když se mu ale nedařilo, což za krize bylo daleko častěji, plížil se na statek, aby ho náhodou neviděl někdo z přátel, kteří mu půjčili peníze. Lidé ho pomlouvali a někdy ho dokonce přišla hledat policie. I když byl Truman ještě malý, poznal, že s jeho otcem není něco v pořádku, a velice tím trpěl. Arch svého syna klamal, jako klamal mnoho místních občanů. Sliboval mu mnoho věcí, po kterých zoufale toužil - že mu koupí psa,

¹⁵LEE, Harper. *Jako zabít ptáčka*. 1. vyd. Překlad Marcela Mašková, Igor Hájek. V Praze: Státní nakladatelství krásné literatury, 1964, 356 s. Klubu čtenářů, s. 14.

knihy nebo to hlavní, že si ho odveze pryč. Truman ale nakonec zjistil, jaký jeho otec doopravdy je a jak se může spolehnout na jeho sliby.

„Jednoho dne přijel zase v krásném kabrioletu pln skvělé nálady a nabídnul Trumanovi a několika jeho kamarádům, že je vezme na oběd do městečka Mobile. Navíc ještě Truman dostal od Sook dva dolary, což byla celkem velká suma peněz, aby nakoupil nové knihy. Zklamání přišlo až v restauraci, kde ho Arch o tyto peníze šeptem požádal. „Od té doby jsem mu už nikdy nevěřil“, řekl Truman.“¹⁶

Svůj vztah k otci nakonec ztvárnil ve své první knize *Jiné hlasy, jiné pokoje*, která ho proslavila.

„Vzpomínáte si, jak ten chlapec zabloudí při pátrání po svém otci do polorozpadlého podkroví a najde tam ochrnutého starce, který nemůže mluvit a komunikuje pouze tak, že háže po schodech červené tenisové míčky? Tato situace představuje moje hledání mého vlastního otce. Scéna s nemohoucím starým mužem vyjadřovala mou vlastní neschopnost s otcem komunikovat, nebyl jsem v příběhu jen tím chlapcem, ale i starcem. Ústředním tématem knihy je tedy hledání mého otce – otce, který v nejhlubším smyslu tohoto slova neexistoval“.¹⁷

¹⁶CLARKE, Gerald. Capote: a biography. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6, s. 24.

¹⁷Norden, E. Playboy Interview in CAPOTE, Truman - INGE, Thomas. Truman Capote: *conversations*. Jackson: University Press of Mississippi, c1987, 374 s. ISBN 08-780-5275-5, s. 110-117.

CLARKE, Gerald. Capote: a biography. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6, s. 15-25.

Truman Capote:Biography. *ResearchHistory* [online]. 11.4. 2011 [cit. 2012 02-14]. Dostupné z: <http://www.researchhistory.org/2011/04/11/1732/>.

Truman Capote. *Truman Capote - Biography* [online]. [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: <http://www.capotebio.com/biography/biography.php>.

CAPOTE, Truman. *Luční harfa, Strom Nocí*. 1. vyd. Překlad Jan Válek, Radoslav Nenadál. Praha: Odeon, 1978, 313 s., s. 307-313.

1.4. Joseph Garcia Capote

Na podzim roku 1930 dospěl šestiletý vztah Lillie a Archa ke konci. Důvodů bylo mnoho, ale pověstnou poslední kapkou byl incident, kdy ji Arch zneužil, aby odvezla nevědomky autem do Monroeville kufr plný lahví ilegálního alkoholu. Když jí došlo, co by se stalo, kdyby na alkohol někdo přišel, zuřila. Stále však nechtěla zůstat u svých sestřenic, a tak potřetí a naposled vyrazila za vzděláním. Jejím cílem byla kosmetická škola Elizabeth Arden v New Yorku. Kurz měl trvat jen tři měsíce, ale Lillie se již nechtěla vrátit zpět do Monroeville. Arch souhlasil, že jí bude posílat každý měsíc peníze a doufal, že na ní dohlédne jeho bratr, který zde žil. Po nějaké době mu peníze, na které spoléhala stejně jako na líbáncích, došly. Dokonce měl soudní problémy s vypisováním nekrytých šeků, které za něj nakonec musela zaplatit jeho matka. Lillie ale nechtěla New York opustit, a tak se musela postavit na vlastní nohy. Našla si práci v restauraci na Broadwayi. Zaměstnavatelé si všimli její velké snahy a brzy ji povýšili na vedoucí. S větším platem si mohla dovolit posílat Trumanovi peníze a zároveň žít ve městě svých snů.

Stále ale neměla to, co chtěla celý svůj život. Muže, který by jí poskytl dům, jistotu a společenské postavení. To se jí nakonec vyplnilo, když po pěti letech znovu potkala Josepha Garciu Capoteho. Poprvé se sešli roku 1925 v New Orleans. Od té doby se z něj stal úspěšný úředník v uznávané firmě Tylor Clapp and Beall na Wallstreet. Velice rychle navázali na vztah, který započali před pěti lety. V dubnu 1931 začal Arch tušit, že Lillie někoho má, protože mu přestala psát a na jeho telegramy neodpovídala. V červenci si odvezla Trumana z Monroeville a 24. 7. se konečně s Archem setkala. Ne, aby mluvili o svém manželství, jak doufal, ale aby ho ukončila. Odmítl podepsat společnou žádost o rozvod a tak bylo soudní řízení stanoveno na 2. srpna. Archovy námitky byly zamítnuty a tak po jistém administrativním zdržení přestali být 9. listopadu 1931 Lillie Mae a Arch manželi. Truman měl

strávit devět měsíců z roka s matkou a léto s otcem. Ani jeden však neplnil své rodičovské povinnosti a on stále zůstával v Monroeville.

18. března 1932 se rozvedl Joe a o týden později si vzal Lillie. Pro Trumana však matka poslala až v září. Další špatnou novinou pro Archa byla obsílka, již obdržel v lednu. Lillie totiž požádala na základě jeho neplacení alimentů a jejího nového zázemí o plné opatrování Trumana. V srpnu téhož roku soud jasně rozhodl, že Truman zůstane u matky. Jedinou podmínkou Archa bylo, že mu musí zůstat jméno po otci. S tím se však Lillie neshodla a o rok později vyplnili s Joem adopční formuláře. Arch se v té době dostal znovu do křížku se zákonem a za podvody dostal tři roky podmíněně. Když tedy jako další důkaz Lillie ukázala soudu noviny Mobile News, kde byl článek týkající se Archa s titulkem „ROZSUDEK ZNÍ PODMÍNKA“ a podtitulkem „Muž přiznal zfalšování poštovního platebního příkazu“, nebylo pro Joea příliš těžké soud vyhrát. Čtrnáctým únorem 1935 se z Trumana Streckfuse Personse stal Truman Garcia Capote. Arch se s tím nadále nechtěl smířit a tak veškeré další dopisy Trumanovi stále nadepisoval Truman Streckfuse Persons. To ukončil až Trumanův dopis.¹⁸

„Jak jistě víš, mé jméno se změnilo s Persons na Capote a ocenil bych, kdybys mi v budoucnu adresoval dopisy jako Truman Capote, jménem jakým mě všichni ostatní znají.“¹⁹

¹⁸CLARKE, Gerald. Capote: a biography. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6, s. 25-38.

Truman Capote. *Truman Capote - Biography* [online]. [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: <http://www.capotebio.com/biography/biography.php>.

Truman Capote: *Biography. Research History* [online]. 11.4. 2011 [cit. 2012 02-14]. Dostupné z: <http://www.researchhistory.org/2011/04/11/1732/>.

¹⁹CAPOTE, Truman - CLARKE, Gerald. Too brief a treat: the letters of Truman Capote ; edited by Gerald Clarke. 1st ed. New York: Random House, c2004, 487 s. ISBN 03-755-0133-9, s. 4-9.

1.5. Zklamání z nového domova

Celou dobu, co byl Truman v Alabamě, toužil jet za svou matkou do New Yorku. Když tu ale konečně byl, chtěl zase zpět do Monroeville. New York pro něj byl příliš velký, příliš uspěchaný a neosobní. To, jak na něj působil, později vyobrazil ve své povídce *Bezhlavý jestřáb*.

„Bylo pět hodin, pošmourný den sliboval již od svítání déšť a odpolední slunce stínila obloha pokrytá kupovitými mraky ztěžklými vodou... Vincent měl pocit, jako by se pohyboval pod mořskou hladinou. Autobusy mířící od severu k jihu napříč městem Padesátou sedmou ulicí vypadaly jako ryby se zelenými břichy a tváře pasažérů se nad nimi kymácely jako masky hozené na vzduté vlny moře.“²⁰

Jeho matka ho již nezahrnovala láskou, jako při jejích návštěvách, právě naopak. Truman byl po všem očekávání velice zklamán, více než ho kdy zklamal otec. Lillie byla do Joea neuvěřitelně zamilovaná a nevěnovala pozornost prakticky nikomu jinému. Splnil se jí sen. Téměř vše z Joeova příjmu se hned utratilo. Navštěvovali drahé kluby, vyjížděli na cesty po Americe i Evropě a žili si na vysoké noze. Život ve vyšší společnosti Lillie rychle změnil z naivní venkovanky na sebejistou dámu. Také si změnila jméno z Lillie Mae na Nina.

Jediné, s čím se nemohla smířit, bylo to, že měla své jediné dítě s mužem, kterého nesnášela. Protože zatím ale nechtěla další, šla dvakrát na potrat. Druhý zákrok se však nepovedl a ona už potomka nebyla schopna mít, ani když později chtěla. Tím se její pocity vůči Trumanovi ještě více změnily. Milovala ho, ale zároveň nesnášela. Byla na něj hrdá, ale zároveň se za něj styděla. Neviděla v něm syna, kterého si přála, ale spíše pozůstatek něčeho z Archa. Byla na něj velice přísná, neustále ho obviňovala ze lhaní a téměř ho šikanovala.

²⁰CAPOTE, Truman. *Luční harfa, Strom Noci*. 1. vyd. Překlad Jan Válek, Radoslav Nenadál. Praha: Odeon, 1978, 313 s. S. 242.

Navíc se Truman začal čím dál tím víc lišit od ostatních chlapců. Jeho vysoký hlásek, zjemnělé chování i zjev jí ničily ještě víc. Když si již nevěděla rady, poslala ho k dvěma různým psychologům, aby mu nějakou terapií či drogou pomohli k tomu být „normálním chlapcem“. Jeden tvrdil, že toto chování s věkem zmizí a druhý z něj obviňoval ji, takže žádné řešení nenastalo. Na podzim roku 1933 začal Truman navštěvovat čtvrtý ročník jedné z nejlepších soukromých chlapeckých škol v New Yorku - Trinity, kde si vedl skvěle. Vztah jeho matky se však nezměnil.

„Nic na něm nezměnilo ani to, že v inteligenčním testu, který byl součástí přijímacích zkoušek na newyorskou Trinity School, dosáhl Truman hodnoty 215, čímž nastolil školní rekord všech dob. Nevynechala chvíli, aby si nepostěžovala sousedkám, jak lituje, že nemá doma raději přítuplého fotbalistu.“²¹

Byl dobrým žákem, ale vyhýbal se kolektivním sportům. Jeho divné chování se stupňovalo. Býval náměsíčný, a když se mu něco opravdu nelíbilo, dostal hysterický záchvat, padl na zem a kopal kolem sebe jako malé dítě. V této době také Truman prožil první intimní zážitky. S jedním z učitelů, který ho občas doprovázel domů, chodívali do tmavých kin či divadel, kde ho pedagog osahával a Truman ho musel sexuálně uspokojovat. Po těchto zážitcích Trumanovu sexualitu utvrdilo poslední Ninino rozhodnutí, a to poslat ho do vojenské akademie, aby z něj udělali opravdového muže. Opak byl pravdou, celý rok zde strávený byl pro něj peklem, kdy ho starší a silnější spolužáci znásilňovali a ponižovali. Nebylo chlapce, který by méně odpovídal podmínkám vojenské akademie. K tomu ho za celý školní rok matka navštívila pouze dvakrát, a tak se Truman podruhé v životě začal cítit úplně opuštěný. Řekl *„Byl bych mnohem šťastnější, kdyby mě matka*

²¹LIPČÍK, Roman. TRUMAN CAPOTE: Pár zastřelených dětí. *Instinkt. společenský týdeník*. Praha: Mediacop, 2006, 9/2006, s. 56. ISSN 0862-6634.

nechala u příbuzných v Alabamě“.²² Tentokrát tu však nebyla Sook, aby ho podržela. Po jeho příjezdu i Nině došlo, že uplynulý rok Trumanovi moc nepomohl a tak nastoupil zpět do Trinity.²³

²²CLARKE, Gerald. *Capote: a biography*. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6, s. 46.

²³CLARKE, Gerald. *Capote: a biography*. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6, s. 38-46.

Truman Capote. *Truman Capote - Biography* [online]. [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: <http://www.capotebio.com/biography/biography.php>.

Truman Capote: *Biography*. *ResearchHistory* [online]. 11.4. 2011 [cit. 2012 02-14]. Dostupné z: <http://www.researchhistory.org/2011/04/11/1732/>.

1.6. Předpoklady k psaní

Po hrozném roce na vojenské akademii přestal Truman jednou provždy bojovat proti tomu, kým opravdu byl a začal rozvíjet svou osobnost tak, jak mu to přišlo přirozené. Změna přišla téměř ihned. Z odstrkovaného „třasořítky“ se stal ve škole středem pozornosti. Svým šarmem si uměl získat prakticky každého. Uměl vyprávět příběhy tak poutavě, že mu každý hned naslouchal. Někteří učitelé si jeho nadání všimli a tak například ten, který vedl školní divadlo, měl pro něj v každém představení již předem určenou roli. Ve škole měl však velice špatné známky. Předměty jako biologie, nebo matematika ho nezajímaly, protože již věděl, že se chce stát spisovatelem.

Ačkoliv se v Monroeville moc s knihami neseškával, pro jeho tvorbu přineslo toto období zásadní téma. Využíval postavy, zážitky i prostředí ve většině ze svých děl. V domě Faulků se kromě bible téměř žádná kniha nenašla. Truman však za roky strávené zde vyslechl tolik příběhů a pohádek, že by vydaly za několik desítek knih.

„Má vlastní četba byla daleko důležitější než mé oficiální vzdělání, které bylo v podstatě ztrátou času a skončilo, když mi bylo sedmnáct, kdy jsem se ucházel o místo v časopisu The New Yorker a získal je.“²⁴

Na druhou stranu babička Personsová udržovala neuvěřitelně častou korespondenci se svými syny, čímž byl prakticky zdokumentován celý jejich život. Díky těmto vlivům uměl Truman číst, ještě než přišel do školy a již v pěti letech s sebou neustále nosil zápisník, kam si dělal poznámky. V rohu svého pokoje si dokonce založil malou pracovnu, kde denně trávil hodiny psaním příběhů na svém psacím stroji. O šest let později na Trinity již věděl, jaký je jeho osud. Díky jeho učiteli angličtiny Johnu E. Langfordovi se zachovalo

²⁴GROBEL, Lawrence. *Rozhovory s Capotem*. 1. vyd. Překlad Alena Přibáňová. Brno: Petrov, 1996, 259 s. ISBN 80-852-4780-1, s. 57.

šestnáct Trumanových prací. Dvanáct ještě lehce nasmělých ze šesté třídy a čtyři z osmé, ze kterých již bylo jasné, že má talent.²⁵

²⁵CLARKE, Gerald. Capote: a biography. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6, s. 46-50.

1.7. Greenwich

V červnu 1939 se Capoteovi přestěhovali do Millbrook v Greenwich (státě Connecticut), kde si pronajali dům. Trumanův přístup k okolí se na místní škole okamžitě změnil. V prvních ročnících na Trinity se naučil být uzavřený sám do sebe. Ve Greenwich se naopak naučil, jak být středem pozornosti za každé situace. Spolužáci si ho velice oblíbili, ale vedení školy kvůli častým absencím, odmítání cvičit a jiným problémům nikoliv. Jeho talent poznala až slečna Woodová, která ho učila angličtině. Snažila se mu pomoci rozvinout jeho talent a přimlouvala se u ostatních učitelů. Školní noviny otiskly několik z jeho próz, z nichž nejlepší byla „Lucy Brown“, portrét černošské služky, jež ho doprovázela z jižanského Monroeville do New Yorku.

Truman většinu času trávil s partou přátel ze školy, nejvíce s Phoebe Piercovou. Dokonale si rozuměli, oba zbožňovali *The New Yorker* - trávili mnoho hodin čtením každého vydání a diskuzemi o nich. Oba také snili o životě na Manhattanu a o začlenění se do jeho spisovatelské společnosti. V Greenwich se však vyskytl problém. Alkoholismus Trumanovy matky začal být téměř nevladatelný. Díky tomu se z milé, společenské ženy, jak ji znali všichni Trumanovi přátelé (ne však on sám), stal v krátké době zlý, až krutý člověk. Trumanův rozporuplný vztah s matkou se nadále prohluboval. Jeho přítelkyně Phoebe ho v jednom dopisu popsala takto:

*„Nikdo ho nedokázal udělat tak šťastným jako ona, ale zároveň se mu nedokázal nikdo dostat takovým způsobem pod kůži“.*²⁶

Její alkoholové výlevy docházely tak daleko, že mu například před očima roztrhala několik jeho rukopisů nebo ho nařkla z ukradení námětu z jiné knihy. Takovými pokusy se snažila vyvrátit Trumanovu

²⁶ Dopis Phoebe Pierce Vreeland Geraldovi Clarkovi 20. dubna 1976 : CLARKE, Gerald. Capote: a biography. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6, s. 55.

sílící jistotu, že umí psát a posilovat svůj slábnoucí vliv na něj. To se ho velice dotýkalo. Také se pokusila ovlivnit jeho vývoj další návštěvou psychologa, ale Truman již měl jasno. Svou homosexualitu si uvědomil naplno a začal se tak chovat. I když brzy začal chodit s jedním místním chlapcem, neuvěřitelně žárlil na Phoebe. Přestože si byl vědom své orientace, kvůli jejich společnému souznění jí i několikrát navrhl, že si ji vezme. Toto přátelství však přetrhlo rozhodnutí jeho otce přestěhovat se zpět do New Yorku.²⁷

²⁷CLARKE, Gerald. *Capote: a biography*. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6, s. 50-67.

Truman Capote. *Truman Capote - Biography* [online]. [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: <http://www.capotebio.com/biography/biography.php>.

Truman Capote:Biography. *ResearchHistory* [online]. 11.4. 2011 [cit. 2012 02-14]. Dostupné z: <http://www.researchhistory.org/2011/04/11/1732/>.

1.8. The New Yorker

Krátce po přestěhování zpět do New Yorku v červnu 1942 si Truman našel tři dobré přítelkyně Carol, Oonu a Gloriu. S těmi velice často navštěvoval manhattanské kluby jako El Morocco a Stork a užíval si možností velkoměsta. Již to nebylo pro Trumana tak uspěchané a nepříjemné město, ale naopak místo, kde se cítil konečně jako doma. Půl roku na to se mu splnil jeho největší sen. Přijali ho do týdeníku The New Yorker jako opisovače a poslíčka. Hned od prvního dne, kdy nastoupil, se díky svému zjevu stal tématem číslo jedna většiny rozhovorů v redakci. Ještě více pozornosti přitahoval, když si místo jídel z místní kantýny objednával donášku z drahých restaurací z centra. Také si během chvíle dokázal udělat přítelkyni z obávané vedoucí kanceláře Daise Terry, které se báli všichni editoři a opisovači New Yorkeru. Ta nad ním držela ochrannou ruku a po nějaké době mu svěřila nejlepší práci, kterou si mohl ve své pozici přát. Začal pracovat v kulturním oddělení. Jeho prací bylo probírat stovky a tisíce kreslených obrázků a vybírat z nich ty, které se hodily na dané téma. Text k nim poté dopisoval editor Rea Irvin. Truman se snažil prosadit do New Yorkeru některé ze svých prací a nápadů, ale jako pouhý opisovatel byl vždy odmítnut.

Na podzim roku 1943 Truman konečně odpromoval na Franklin School a začal si plánovat budoucnost jako spisovatel na plný úvazek. Bydlení s matkou alkoholičkou nebylo zrovna ideálním prostředím pro psaní, a tak se rozhodl odjet za příbuznými do Alabamy. Starý dům, ve kterém vyrůstal, však v roce 1937 shořel a Truman po příjezdu zjistil, že ten nový není pro spisovatele příliš vhodný. Otčímovi napsal:

„Jsem nachladlý a cítím se, jako bych na tomto prokletém a nepohodlném místě hnil. Myslím, že brzy pojedu zpět do New Yorku, protože Alabama opravdu není spisovatelským nebem.“²⁸

A tak se brzy vrací třídít obrázky zpět do New Yorkeru. V létě 1944 se rozhodl využít svého volna pro návštěvu konference spisovatelů Berad loaf School. U vchodu se nahlásil jako zaměstnanec The New Yorker, takže spíše budil dojem, že články píše, nežli opisuje. Zde navštívil čtení Roberta Frosta. Ten si myslel, že při něm Truman usnul a velice se urazil.

„Když předčítal ze svých prací, štípl mě do kotníku komár. Sehnul jsem se, abych se poškrábal a nějak jsem se převážil. Vypadalo to, jako kdybych usnul. Robert Frost, který stál na pódiu a četl, najednou sklapl knihu a hodil ji přes celý sál po mě. Netrefil mě, ale to ho zřejmě ještě víc rozzuřilo. Pak vykřikl: „Jestli tohle má být mínění New Yorkeru o mé poezii, nemusím vůbec pokračovat,“ a vypochoval z místnosti.“²⁹

Po tomto incidentu napsal ostrý dopis Haroldu Rossovi – majiteli The New Yorker. Ten žádal po Trumanovi vysvětlení. Jelikož tuto návštěvu provedl Capote ve svém volném čase, a ne jako zástupce New Yorkeru, neviděl důvod proč se zodpovídat. Druhý den nato ho Daise musela propustit. Udělala to nerada, ale to ještě nevěděla, že udělala tu nejlepší věc v Trumanově životě. Podporu našel ve svém otčímovi. *„Přišel domů s brekem a byl hrozně zklamaný. Ujistil jsem ho, že všechno bude zase dobré. Na to řekl: Chtěl bych dokončit svojí knihu, postaráš se o mě, než jí napíšu? Řekl jsem, že ano.“³⁰*

²⁸CAPOTE, Truman - CLARKE, Gerald. Too brief a treat: the letters of Truman Capote ; edited by Gerald Clarke. 1st ed. New York: Random House, c2004, 487 s. ISBN 03-755-0133-9. S276, s. 12.

²⁹GROBEL, Lawrence. *Rozhovory s Capotem*. 1. vyd. Překlad Alena Přibáňová. Brno: Petrov, 1996, 259 s. ISBN 80-852-4780-1, s. 69.

³⁰ A letter of Joseph Capote to Gerald Clarke – 7th May 1977 :CLARKE, Gerald. Capote: a biography. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6, s. 77.

Kdyby nadále zůstal jako pomocný personál v týdeníku The New Yorker, nemusel se jeho talent nikdy rozvinout do plné síly. Vyhazovem si však uvědomil, že stojí sám na svých nohách a musí se sebou něco udělat. Za podpory otčima na podzim roku 1944, kdy mu bylo dvacet let, se stal spisovatelem na plný úvazek a nemusel řešit nic jiného, než psát od rána do večera. Jeho přítelkyně se provdaly a neměly na něj čas a doma byla stále špatná atmosféra vytvářena matčiny pitím. Rozhodl se tedy pro návrat do Monroeville. Zde začal pracovat na své první knize *Letní plavba*. Jednoho prosincového večera se šel projít. U starého mlýna, kam dříve chodil plavat, ho kousl jedovatý had. Přišel domů téměř v horečkách. Okamžitě se zavřel do svého pokoje, rukopis *Letní plavby* uložil do zásuvky a začal psát *Jiné hlasy, jiné pokoje*.

„Zmocňovalo se mě vzrušení - jakási varianta tvůrčího kómatu. Když mě napadne povídka, většinou mi přijde jako prodlužovaná čára blesku, v jehož světle ten konkrétní, takzvaný skutečný svět potemní, ale o to jasněji vyvstane ozářená pseudofantastická krajina, terén zaplněný postavami, hlasy, atmosférou, počasím. A to všechno je při mém zrodu jako zlostné, zpupné tygří mládě; člověk je musí zklidnit a zkrotit. Zamkl jsem se ve svém pokoji, popadl několik ostrých tužek, vlezl si oblečený do postele a s patetickým optimismem jsem nadepsal nový blok žlutého linkovaného papíru: román od Trumana Capoteho.“³¹

V lednu si pronajal byt v New Orleans. Několikrát se snažil prorazit u New Yorkeru jako autor, ale nezdařilo se. Nakonec začal psát články pro Harper's Bazaar a Mademoiselle. Zde vydal například svou povídku *Miriam*, za kterou získal cenu O. Henryho v kategorii nejlepší prvně vydaná povídka. Následně podepisuje s vydavatelstvím Random house

³¹CAPOTE, Truman. *Jiné hlasy, jiné pokoje*. 1. vyd. Radoslav Nenadál. Praha: Odeon, 1988, 247s. S. 29.

svou první smlouvu na „*Jiné hlasy, jiné pokoje*“. Konečně se začíná živit tím, pro co se narodil.³²

Tamtéž, s. 25-33.

CLARKE, Gerald. *Capote: a biography*. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6, s. 67-80.

Truman Capote. *Truman Capote - Biography* [online]. [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: <http://www.capotebio.com/biography/biography.php>.

Truman Capote: A site about one of the most beautiful, interesting, talented, outrageous and colorful personalities of the 20th century. *Wordpress.com* [online]. 6.6 2008 [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: <http://capote.wordpress.com/category/about-the-man/>.

Truman Capote:Biography. Research History [online]. 11.4. 2011 [cit. 2012 02-14]. Dostupné z: <http://www.researchhistory.org/2011/04/11/1732/>.

2. Americký nový žurnalismus (Capote, Mailer, Wolfe)

2.1. Nový žurnalismus

Je označení pro skupinu autorů, kteří v šedesátých a sedmdesátých letech došli k závěru, že jakkoliv zdařilá fikce se nemůže v žádném případě vyrovnat skutečnému životu. Začali tedy psát především reportáže o všem, co se dělo ve společnosti. Velká oblíbenost jejich knih byla způsobena především poválečnou atmosférou v Americe a otevíráním nových témat. Ta se týkala hlavně doposud utlačovaných menšin, které se začaly silně ozývat, politiky (včetně politických vražd), velkých morálních a psychologických změn ve společnosti nebo v případě prvního letu na Měsíc i technologických pokroků. Nový žurnalismus bořil pravidla tehdejšího žurnalismu zavedením nových technik, zatím používaných jen v beletrii, jako například vyprávění v první osobě, vnitřní monolog nebo dokonce proud vědomí. Proti „starému žurnalismu“ se také liší užíváním dlouhých dialogů či rozvinutými popisy událostí, osob a míst. Do té doby psané beletrii se vymyká svou zásadou užívání pouze faktů a skutečných událostí.

Název „Nový žurnalismus“ je odvozen od 339 stran dlouhé knihy Toma Wolfa, která vznikla v roce 1970. Je považována za manifest tohoto směru a jeho zásady jsou Wolfem zpětně definovány v úvodu a závěru knihy. Dále obsahuje úryvky z jeho reportáží a děl nejvýznamnějších spisovatelů nového žurnalismu, jako byl Capote (*Chladnokrevně*), Mailer (*Armády noci*), Plimton (*Papírový lev*), Thompson (*Hell's Angels*), atd.

Wolf nechtěl dát jen „nálepku“ určité skupině spisovatelů. Chtěl stanovit přesné zásady, podle kterých by mohl autora zařadit do této nově vzniklé kategorie. Jak říká Michael Wood ve svém článku *the New Journalism* pro *The New York Times*:

„Mají tito autoři něco společného kromě času a země, ve které žijí, určité potřeby svého vlastního já a ochoty strávit takového času prací v terénu kvůli podkladům pro svůj příběh? Je to dostačující? Myslím, že není, a že je toho tady daleko více. Wolf si myslí, že je to především otázka techniky a uvádí spíše akademickým pohledem čtyři základní nástroje této „školy“: konstrukce stylem „událost za událostí“; uchylování se co nejméně ke strohému historickému popisu; mnoho dialogů; jasně daný pohled vypravěče na příběh, často ne z pohledu vypravěče, ale postavy - sestaven z nahrávek, interview, dopisů a deníků a zaznamenávání toho, čemu Wolfe říká „stav života“. Což jsou veškeré hmotné a nehmotné statky, kterými lidé vyjadřují svou pozici na tomto světě, nebo jakou myslí, že mají, či doufají, že mají.“³³

³³ WOOD, Michael. *The New Journalism*. *The New York times* [online]. Ann Arbor, MI: University Microfilms, 22. 6. 1973[cit. 2012-02-25]. ISSN 1542-667X. Dostupné z: http://www.nytimes.com/books/98/11/08/specials/wolfe-journalism.html?_r=1.

Světové literatury 20. století v kostce: americká, britská, francouzská, italská, Latinské Ameriky, německá, ruská, španělská. 1. vyd. Praha: Libri, 1999, 239 s. ISBN 80-859-8380-X, s. 19-20.

PAULY, John. *The New Journalism: The Unexpected Triumph of the Long-Form Narrativ* [online]. St. Louis [cit. 2012-02-25]. Dostupné z: <http://www.davidabrahamson.com/WWW/NUPress/SAMPLE-PROPOSAL-JP.pdf>.
Návrh disertační práce. Saint Louis University - Department of Communication.

ZANDER, Horst. *Fact - fiction - "faction": a study of black South African literature in English*. Tübingen: Narr, 1999. ISBN 38-233-4659-8. Dostupné z: http://books.google.cz/books?id=Thw5n9IZLowC&pg=PA80&dq=Fact+%26+Fiction:+The+New+Journalism+and+the+Nonfiction+Novel&hl=cs&sa=X&ei=2RxGT5fUL8m3hQevkfSZDg&redir_esc=y#v=onepage&q=new%20journalism&f=false, s. 94 – 99.

2.2. Počátek nového žurnalismu – Tom Wolfe

Termínu „nový žurnalismus“ bylo použito v historii již několikrát. Již v roce 1830 takto nazval Robert E. Park tehdejší „centový tisk“. Dále pak v roce 1880 byl tímto termínem nazván i tzv. „žlutý žurnalismus-žlutý tisk“, který se užíval v novinách, jako byl Pulitzerův New York's World. Mezi kritiky se uchytil však až ve Wolfem definované formě. Právě on byl také označen jako první, kdo zásad nového žurnalismu užil.

V roce 1962 Tom Wolfe navštívil výstavu na zakázku vyráběných aut v New Yorku od firmy Hot Rod. Původně zde měl o tomto novém kulturním trendu psát článek pro Herald Tribune. Uvědomil si ale, že subkultura, která se v této době formovala kolem motorismu, je tak silně a obsáhlé téma, že na pouhý krátký článek do novin nestačí. Rozhodl se tedy se svým návrhem delšího článku zajít do redakce magazínu Esquire, který byl známý svou podporou literatury. Byl přijat hlavně díky tomu, že v té době zde byl šéfredaktorem Byron Dobell, známý jako zastánce spisovatelů. Wolfe byl poslán do Kalifornie, aby o prodejích aut vypracoval reportáž. Celá cesta proběhla skvěle, ale vyskytl se problém. Wolfe o svém tématu nebyl schopen napsat ani řádku. V předloze své knihy „Elektrosajkadelická matura“ píše:

„Vrátil jsem se zpět do New Yorku a jen seděl plný obav, jak z toho ven. Měl jsem velké potíže analyzovat všechno to, co jsem měl v rukou. V té době jsem však měl od Esquire prakticky pistoli u hlavy, protože měli již v tiskárně připravený dvojstranný barevný obrázek k mému příběhu, ale neměli žádný příběh. Nakonec jsem řekl Byronu Dobellovi, že to prostě nezvládnou dát dohromady. On řekl „OK, tak mi napiš své poznámky a pošli mi je. Někdo to sepíše místo tebe“. Tak

*jsem v osm večer začal psát poznámky jednu po druhé, jak jsem si vše pamatoval, začínaly „Drahý Byrone“.*³⁴

V psaní pokračoval téměř celou noc, poháněla jej vzrůstající energie, kterou do té doby nepoznal. Když byl hotov, jeho poznámky čítaly čtyřicet devět stran. Zanesl je ráno do Esquire a vydal se konečně klidný do své práce v Herald Tribune. Odpoledne mu zavolał Byron Dobell a oznámil mu, že z jeho poznámek bylo vyškrtáno pouze „Drahý Byrone“ a zbytek textu byl otisknut. Wolfe celou tuto reportáž napsal v první osobě. Řídil se pouze fakty, která si poznamenal či zapamatoval. Vytvořil z nich však poutavou sondu do subkultury lidí, kteří svá auta považovali za základ své image a životního stylu. Tím vznikla první sociologická sonda, napsána zajímavou formou ve stylu nového žurnalismu.³⁵

³⁴ WOLFE, Tom. *The kandy-kolored tangerine-flake streamline baby*. London [u.a.]: Vintage, 2005, 368 s. ISBN 978-009-9479-383, s. 12.

³⁵ PAULY, John. *The New Journalism: The Unexpected Triumph of the Long-Form Narrativ* [online]. St. Louis [cit. 2012-02-25]. Dostupné z: <http://www.davidabrahamson.com/WWW/NUPress/SAMPLE-PROPOSAL-JP.pdf>. Návrh disertační práce. Saint Louis University - Department of Communication.

BORTZ, E. Justin. *The New journalism and its editors: Hunter S. Thompson, Tom Wolfe, and their early experiences* [online]. 2005 [cit. 2012-02-25]. Dostupné z: http://ufdcimages.uflib.ufl.edu/UF/E0/01/08/15/00001/bortz_e.pdf. diplomová práce. University of Florida. Vedoucí práce Meredith Ridenou, s. 84 – 109.

WOOD, Michael. *The New Journalism. The New York times* [online]. Ann Arbor, MI: University Microfilms, 22. 6. 1973 [cit. 2012-02-25]. ISSN 1542-667X. Dostupné z: http://www.nytimes.com/books/98/11/08/specials/wolfe-journalism.html?_r=1.

Světové literatury 20. století v kostce: americká, britská, francouzská, italská, Latinské Ameriky, německá, ruská, španělská. 1. vyd. Praha: Libri, 1999, 239 s. ISBN 80-859-8380-X, s. 19-20.

PICADOR. *Tom Wolfe: Biography* [online]. [cit. 2012-02-25]. Dostupné z: <http://www.tomwolfe.com/bio.html>.

2.2. Norman Kingsley Mailer

Narodil se roku 1923 ve státě New Jersey. Na rozdíl od Trumana Capoteho se psaní nevěnoval ani v dětství, ani v dospívání. Popudem k němu byla až účast v amerických válečných operacích v Pacifiku za druhé světové války, když mu bylo dvacet let. Ta se stala inspirací pro jeho první román *Nazí a mrtví*, který vyšel v roce 1948. Kritikou byl označen za nejlepší americký román s tematikou druhé světové války a jeho nebyvalý úspěch mu otevřel dveře na americkou literární scénu. Jeho následující díla, jako *Americký sen*, se stejně jako jeho první román týkají především sociální problematiky poválečné Ameriky. Mailer se však začal zabývat hlavně fakty a jeho tvorba byla spíše publicistického či esejistického charakteru. Z esejů to byla sonda do generace „hipsterů“ *Bílý černoš*, která se dočkala nebyvalého úspěchu, či velice kontroverzní *Reklama na vlastní osobu*.

V roce 1971 vyšla jeho reportáž o protiválečném pochodu na Pentagon *Armády noci*. Popisovala demonstraci v listopadu 1967, které se Mailer účastnil a dokonce byl uvězněn a pokutován. Stala se neuvěřitelnou senzací a získal za ni dvě nejvyšší literární ocenění: Národní knižní cenu a Pulitzerovu cenu. Podtitul knihy „Román jako historie/ historie jako román“ udává směr, kterým se Mailer ve své tvorbě vydává. Následovala politická reportáž *Miami a obléhání Chicaga* nebo reportáž o přistání na Měsíci *Oheň na Měsíci*, při jejíž tvorbě zužitkoval také čtyřleté studium leteckého inženýrství na Harvardu. Po několika úspěšných esejích a velkém počtu reportáží přišla v roce 1979 další ze špiček Mailerovy kariéry. Téměř tisícistránková kniha *Katova píseň*, která bezpochyby vznikla díky inspiraci z Capoteho *Chladnokrevně*. Kniha, jež pro něj znamenala návrat k beletrii, rekonstruuje období od propuštění Garyho Gilmora z věznice, přes dvojnásobnou vraždu, kterou spáchal, až po následující soudní proces a popravu. Nejenže se tímto dílem zapsal mezi

nejvýznačnější osobnosti nového žurnalistu, ale také byl za něj oceněn druhou Pulitzerovou cenou.³⁶

³⁶ŽANTOVSKÝ, Petr. Problémy s žánrem: HILSKÝ, Martin - Zelenka, Jan. *Od Poea k post modernismu*. Praha: Odeon, 1993, 516s. ISBN 8085787202. s. 396-402.

JURÍK, Ľuboš. *Americké dialogy*. 1. vyd. Překlad Miroslav Zelinský. Brno: Jota, 2004, 501 s. ISBN 80-721-7258-1, s. 274.

MAILER, Norman. *Katova píseň*. Vyd. 1. Překlad Vladimír Uchytíl. Praha: Český literární klub, 1992, 847 s. ISBN 80-853-3708-8, s. 843.

Biography.com: Norman Mailer. *Biography.com: the Web's best bios* [online]. United States: A, 2002- [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://www.biography.com/people/norman-mailer-9395669?page=1>.

ILiteratura.cz: Norman Mailer. OLEHLA, Richard. *ILiteratura.cz* [online]. 11. 6. 2003 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/12943>.

2.4. Truman Capote

Přes všechno společné, co Truman Capote s Normanem Mailerem měl, dělí tyto dlouholeté rivaly, co se literární prvotiny týče, celých dvanáct let. Zážitky, které zásadně ovlivnily Capoteho život, totiž proběhly již v dětství. Z jeho raných let vychází hlavně povídka „Jiné hlasy, jiné pokoje“, která pro něj znamenala stejnou vstupenku do světa literatury, jako pro Mailera *Nazí a mrtví*. Mezi jeho další významná díla patří kromě mnoha úspěšných povídek například *Luční Harfa* či *Snídaně u Tiffanyho*, která byla zdramatizována a zfilmována.

Stejně jako Mailer i Capote často šokoval veřejnost. Svou homosexualitu rád dával přehnaně znát na venek. Kdo v této době neměl tu čest potkat ho osobně, aby viděl jeho chování a slyšel jeho afektovaný pisklavý hlas, jistě nemohl přehlédnout aféry, které se rozpoutaly okolo jeho vyzývavé fotky na poslední straně „Jiné hlasy, jiné pokoje“ nebo jeho prohlášení do novin „*Jsem alkoholik, jsem drogově závislý, jsem homosexuál, jsem génius.*“³⁷

Z pohledu nového žurnalismu však přichází Capote na scénu až v roce 1955, kdy se devatenáctého prosince vydal s operní skupinou Porgy and Bess na premiéru jejich hry v Leningradu. Jelikož to byla první skupina amerických umělců, které bylo povoleno odcestovat do Sovětského svazu, rozhodl se Capote, že zdokumentuje celou cestu i sociální rozdíly, které mezi jeho vlastní a východní velmocí panují. Reportáž vyšla 20. a 27. října 1956 v The New York Times pod názvem *Ať jsou slyšet múzy* a následně knižně v nakladatelství Random house v prosinci. Síla skutečné události, kterou autor nemůže nikterak přetvořit, Capoteho očarovala. Rozhodl se tedy napsat něco dalšího. První dva pokusy ztroskotaly na nedostatku materiálu, ale třetí se mu nakonec stal osudným. Přes původní plány na kratší reportáž psal Capote knihu *Chladnokrevně* přes šest let. Příběh o čtyřnásobné,

³⁷ KREBS, Albin. Truman Capote Is Dead at 59: Novelist of Style and Clarity. *Nytimes* [online]. New-York [N.Y.: H.J. Raymond, 28. 8. 1984 [cit. 2012-03-01]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/books/97/12/28/home/capote-obit.html?_r=2.

naprosto zbytečné vraždě měl neuvěřitelný úspěch. Pro Capoteho však znamenal téměř úplnou psychickou destrukci. Již nikdy poté další knihu nevydal a jeho slibovaná šokující sonda do nejbohatší americké společenské vrstvy ve stylu jeho vzoru Marcela Prousta nikdy nespátřila světlo světa. Zveřejnění se dočkaly pouze její čtyři kapitoly, a to v magazínu Esquire (podobným způsobem, kterým vycházel v tomto periodiku Mailerův *Americký sen*). V nich Capote odhaloval různé skandály z vyšší společenské vrstvy, aniž by pro účastníky používal pseudonymů. Po zjištění, jaké nebezpečí může znamenat mít mezi sebou takového spisovatele, ho většina přátel pohybujících se v oné společnosti zavrhl. To Capoteho uvrhlo do hluboké deprese, která vedla až k nervovému zhroucení. Do jeho smrti v roce 1984 vyšla již jen sbírka básní *Hudba pro chameleony*.³⁸

³⁸ Truman Capote. *Truman Capote - Biography* [online]. [cit. 2012-02-20]. Dostupné z: <http://www.capotebio.com/biography/biography.php>.

Grobel, Lawrence. *Rozhovory s Capotem*. 1. vyd. Brno : nakl. Petrov, 1996. 264 s. ISBN 80-85247-80-1, s. 1-23.

Tamtéž, s. 228-238.

MUSILOVÁ, Markéta. Capote, Truman: Letní plavba. *ILiteratura* [online]. 31. 1. 2007 [cit. 2012-02-26]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/20527>.

JIROUS, Tobiáš. TRUMAN CAPOTE CAUSA. *Reflex*. 2006, 9/2006, s. 64.

2.5. Norman Mailer – fakta proti fikci

2.5.1. Americký sen – fikční literatura

Americký sen a *Katova píseň* jsou Mailerovy texty, mezi kterými stojí dvanáct let jeho života. Je to však také dvanáct let vývoje stylu jeho psaní, přístupu k literatuře a nástrojů, jež k její tvorbě využívá. I když si obě díla zachovávají mnoho společných znaků Mailerova rukopisu, v mnoha ohledech se zásadně stylisticky liší. Stojí mezi nimi totiž moment, kdy si Mailer díky velkému úspěchů své první knihy nového žurnalismu – *Armády noci* - uvědomil, jak velkou sílu mají události, které se opravdu staly, proti těm, co jsou smyšlené. Nový žurnalismus mu otevřel nové možnosti, ale zároveň mu vymezil mantinely, které mohl v případě své fiktivní tvorby volně překračovat.

Americký sen je poválečný román, který by se dal nazvat i částečně biografickým. Hlavní hrdina Stephen Rojack se stejně jako Mailer vrací z války jako hrdina, který se rozhodne, že se zkusí uplatnit v politice (na rozdíl od Mailera se mu to podaří). V knize není prioritou děj jako spíše vylíčení změn napříč společnostmi, které se v Americe udály po druhé světové válce. K těm také směřuje název jeho prvního románu *Nazí a mrtví* – kdo se z války vrátil, vrátil se bez iluzí a ideálů, navždy poznamenán.

Díky ekonomickému rozmachu se však u mnohých z nich znovu probudila touha uskutečnit tzv. „Americký sen“. To je označení, které je nejčastěji spojováno s obdobím mezi pozdním devatenáctým stoletím a velkou recesí, kdy do Spojených států přijíždělo mnoho imigrantů, kteří se ve zdánlivě třídním systémem nezatížené demokracii pokoušeli vyšplhat ze dna až na vrchol společenského žebříčku. Mailer poukazuje na povrchnost, která tento sen o úspěchu a spokojenosti provázela. Mnozí sice dosáhli „hmatatelných úspěchů“, ale ve společnosti plné rasové a kulturní diverzity měli problém definovat vlastní identitu. Stejně tomu tak je u hlavního hrdiny, který se místy jeví až téměř

psychopaticky. Kniha je příběhem jeho nešťastného života, který je čtenáři prezentován nejen formou reálné akce, ale i výprav do protagonistovy mysli. Ty autor přibližuje svou oblíbenou metodou „proudu vědomí“. Mailer zde po vzoru Virginie Woolfové často využívá tzv. elasticity subjektivně vnímaného času, tudíž pro potřeby dramaturgie momentu relativizuje obsah a trvání hrdinova myšlenkového pochodu. Díky tomu může krátký časový úsek v řádu sekund rozepsat z pohledu hrdiny do opravdu širokých souvislostí. Jako tomu je například zde:

„Řekl jsem to jasně, určitě jsem čekal, že Kelly mě začne prosit, abychom zůstali v místnosti – nikdy jsem necítil sex tak svázaný s touhou, jako v té touze, která z něj proudila přes stůl – ale jeho disciplína byla železná: nezískal všechno to, co získal, pronic zanic. Přikývl a podařilo se mu říct naprosto jasně. „Ale ovšem. Pojdme na terasu.“ A byla z něj cítit jistota, že dostane to, co chtěl, nějakým jiným způsobem. Mého těla se zmocnil strach jako váhavost, která se zmocní malého chlapce, když je nucen do rvačky, o kterou nestojí. Byl to ošklivý strach. Podíval jsem se na něj – ani nevím, jaký to byl pohled – ale musela v něm být nějaká prosba o milost, jako by mu stačilo říct: „Nechme těch nesmyslů, už to zašlo dost daleko,“ a já bych byl omilostněn. V očích měl ale neutrální výraz a neřekl nic. Už jsem nemohl mluvit. Hlas mi odumřel v krku jako umírajícímu pacientovi, kterého opouští jeden smysl po druhém. Chápal jsem poslední chvíle člověka odsouzeného k smrti před popravčí četou a záviděl mu.“³⁹

Spisovatel taktéž hojně využívá tropů, zvláště metafor, a symbolizmu. Text Amerického snu je protkán bizarními přirovnáními, barvitými obrazy a téměř metafyzickými sledy volných asociací, které odhalují a dekonstruují hrdinovo zkažené psyché. Části textu, které popisují reálné dějové události, jsou psány na první pohled strohým a

³⁹ MAILER, Norman. *Americký sen*. 1. vyd. Praha: Melantrich, 1990, 277 s. ISBN 80-702-3049-5, s. 263.

ekonomickým slohem, avšak stále se v mnoha případech vyznačují bohatými a jedinečnými stylistickými prvky. V díle jsou hojně využívány krátké i dlouhé dialogy v závislosti na potřebě dramatizace a uvolnění děje. Také pro autora typické krátké a velmi ojediněle se rozvíjející větné konstrukce. Celá kniha je navíc vyprávěna „ich formou“ s vnitřní perspektivou, která jí dodává spád i přes omezenou dějovou linii.

2.5.2. Katova píseň – literatura faktu

Tato kniha není zdaleka Mailerovým prvním dílem nového žurnalistiky, to však neubírá na její význačnosti. Právě naopak - stejně jako ona prvotina (*Armády noci*) byla oceněna Pulizerovou cenou a navíc díky zkušenostem a připravenosti mohl Mailer rozvést tuto reportáž až do nejmenších detailů. To také naznačuje rozsah, který o bez mála sedm set stran převýšil zmiňované první dílo. Je zřejmá autorova inspirace v Capoteho knize *Chladnokrevně*, která vyšla třináct let před *Katovou písní*. Vypráví příběh Garyho Gilmora, který byl jako první po obnovení trestu smrti v Utahu po roce 1976 popraven zastřelením za dvojnásobnou vraždu. Jak sám autor v doslovu říká:

„Tato kniha se snaží o faktografický výčet životních osudů Garyho Gilmora a mužů a žen s ním spjatých za období od 9. dubna 1976, kdy byl propuštěn z káznice Spojených států v Marionu ve státě Illinois, do jeho popravky o něco více než devět měsíců později v Utažské státní věznici. Katova píseň přísně vychází z rozhovorů, dokumentů, záznamů soudních jednání a jiných původních materiálů, které byly získány při mnoha cestách do Utahu a Oregonu. S více než stovkou lidí bylo hovořeno osobně a s dalším nemalým počtem telefonicky. Než byly přípravné práce skončeny, došlo přibližně ke třem stovkám samostatných schůzek, které trvaly od patnácti minut do čtyř hodin. Zhruba s deseti osobami byly natočeny pásky o délce více než

*deset hodin každý. Za dva a půl roku byla pořízena interview s Nicole Bakerovou v délce téměř třiceti hodin a rozhovory s Bessí Gilmoreovou jsou snad ještě delší. Bez přehánění lze tvrdit, že přepisy všech nahraných rozhovorů by celkem daly kolem patnácti tisíc stran.*⁴⁰

Medializaci procesu způsobilo to, že se Gary Gilmore odmítl i přes naléhání právníků odvolat a trval na své popravě. Mailer se proto rozhodl zjistit, co jeho činu a jasněmu postoji ke své odpovědnosti za ně předcházelo. Přednost má oproti výše zmíněnému fiktivnímu dílu *Americký sen* příběh. Autor se událostí neúčastnil, ani mu předlohou, jako u mnohých předešlých děl, nebyly jeho vlastní zážitky. V daném textu velmi omezuje užívání svých oblíbených literárních prostředků, jako je například proud vědomí. Sám totiž v knize ani symbolicky nevystupuje. Příběh vypráví z perspektivy třetí osoby, jež se nachází vně příběhu. Vypravěč žádným způsobem do děje nevstupuje, ani jej implicitně nehodnotí, nevyjadřuje subjektivní postoj a v mnoha ohledech se snaží nadnášet fakta co možná nejobektivněji a za tímto účelem potlačuje autorský hlas do pozadí. Sám o tom řekl v jednom z rozhovorů:

*„V Katově písni jsem nechtěl bránit, ani odsuzovat Garyho Gilmora. Snažil jsem se spíš dopodrobna vykreslit obraz současné americké společnosti a popsat reakce lidí - včetně samotného Gilmora - na zločin. Pokud chceme někoho odsoudit, musíme znát pohnutky jeho činu, byť i špatné a nesmyslné. Když poznáme vrahovu motivaci, rozpoznáme zlo, které je v každém z nás...Nechtěl jsem ho omlouvat, jen jsem se snažil odkrýt mechanismy, které ho dovedly k vraždě.*⁴¹

⁴⁰ MAILER, Norman. *Katova píseň*. 1. vyd. Překlad Vladimír Uchytíl. Praha: Český literární klub, 1992, 847 s. ISBN 80-853-3708-8, s. 843.

⁴¹ Být mocný je choroba: Norman Mailer. JURÍK, Ľuboš. *Americké dialogy*. vyd. 1. Překlad Miroslav Zelinský. Brno: Jota, 2004, 502 s. ISBN 80-721-7258-1, s. 292.

Zatímco v případě většiny Mailerovy fiktivní prózy jsou hojně využívány stylistické prostředky tzv. modernismu či post-modernismu, *Katova píseň* se vyznačuje primárně realistickými prvky. Pro Mailera charakteristický ekonomický sloh, který ve své fikci používá k popisu reálného děje, vzhledem k depersonalizaci vypravěče a absenci vnitřních monologů, dominuje celému vyprávění. Poněvadž je Mailer ochuzen o jednu ze svých největších deviz, a to možnost dynamického kontrastu mezi „hemmingwayovskou“ strohostí a fantaskní obrazotvorností, je nucen využít jiných technik, aby docílil potřebného dramatického rázu. Díky velkému množství informací, které získal, je děj ozvláštněn řadou přímých dialogů a popisů pocitů, které zúčastnění měli. Ty se v tomto případě však omezují pouze na strohý popis, který se odvíjí od toho, že autor jen interpretuje vylíčení zážitků jiných osob. Dílo tudíž v určitých momentech nabízí mnoho subjektivních pohledů na tutéž událost, avšak záměrně je nefiltruje skrze komplikované psychické pochody postav, jako je to například v případě Faulknerovy knihy *Když jsem umírala*. Mailer se však dokáže šikovně vyvarovat toho, aby se čtenář necítil od postav odcizen. Naopak většina zúčastněných působí i svou občasnou nevěrohodností opravdověji a v mnohém případě sympatičtěji, než je tomu v případě charakterů spisovatelovy fiktivní tvorby. *Katova Píseň* možná nenabízí tak dramatický spád, ani nevtáhne čtenáře do víru příběhu, jako je tomu u *Amerického snu*. Její strohá syrovost však trhá opar iluze a vytváří pocit téměř hmatatelné a břitké reality. Rozdíly v Mailerově fikčním a nefikčním stylu jsou patrné, ale účelově odlišují jeho snový beatnický svět od mrazivého portrétu skutečnosti, aniž by autor ztratil na komplexnosti svého spisovatelského charakteru.

2.6. Truman Capote – fakta proti fikci

2.6.1. Jiné hlasy, jiné pokoje – fikční literatura

Pro Normana Mailera byla pro jeho fikční tvorbu zásadní inspirací válka a společnost, do které přišel po návratu z ní. Díky tomu lze nazvat jeho díla z této doby jako částečně autobiografická. Jejich základ je totiž téměř vždy opřen o zážitky a pocity samotného autora. To samé platí i v případě Trumana Capoteho. I když ve svých pozdějších dílech *Snídaně u Tiffanyho* a sbírce *Strom noci* také kritizuje tzv. „americký sen“ a obecně americkou společnost, zásadní inspirací pro něj bylo něco úplně jiného. Změna společnosti a ekonomická krize se totiž Capoteho rodiny, v době jeho mládí žijící na venkově, příliš nedotkla. Když je však řeč o rodině, tedy blízkých, kteří ho vychovávali, není to otec a matka, ale vzdálené sestřenice, jež se ho ujaly, protože se o něj rodiče nebyli schopni postarat. Z tohoto období Capote čerpá podklady pro dvě ze svých největších děl: *Luční harfa* a *Jiné hlasy, jiné pokoje*. Oba texty jsou smyšlené příběhy, které však mají kořeny v autorových zážitcích z dětství. *Jiné hlasy, jiné pokoje* jsou stejně jako v případě Mailerova *Amerického snu* jakýmsi ztvárněním Capoteho psychiky. Od umělecké reflexe jeho neschopnosti komunikovat se svým otcem, který mu v mládí působil jen zklamání, vyjádřeného mužem, který leží ochrnutý ve svém pokoji a komunikuje jen házením míčku ze schodů až po zobrazení své homosexuální orientace ve strýci Randolphovi či tématu lásky slečny Idabely k jiné ženě. Kniha *Jiné hlasy, jiné pokoje* byla označena díky stylu, kterým je napsaná, jako báseň v próze. Ten, pro Capoteho typický, popsal v předmluvě knihy brilantně její překladatel Radoslav Nenadál:

„...jedinečným autorovým darem sugestivní, opojné oscilace mezi snem a skutečností a téměř impresionistickým smazáváním hranic mezi reálnem a představami naší fantazie. Celá sbírka je pak

*novátorskou kombinací poetického lyrismu, jemného humoru a ironií tragického smutku a básnivého vidění světa z úhlu pohledu senzitivních jedinců ... Snad nejpodmanivější na Capoteho prózách však byla okolnost, že při vši snaze o novátorské experimentální postupy zazníval z jeho tvorby vždy závažný tón společenského zacílení a především tón autorova lidského soucitu.*⁴²

Capoteho jižanský původ se odrazil v díle *Jiné hlasy, jiné pokoje* při výstavbě postavy černošské děvečky Zoo. Ta jako jediná z postav vidí svou budoucnost pozitivně v cestě za svými sny, poté co zemře její dědeček, o kterého se stará. Ty se však rozplynou, jakmile jí uštedří políček skutečnost, že segregace a rasové předsudky jsou v jižanských státech stále téměř samozřejmostí a vize „amerického snu“ rozhodně není pro každého. Capoteho styl, který tak přesně popsal Radoslav Nenadál, nás provází celou knihou. K navození až téměř snové atmosféry používá autor velké množství tropů a symboliky jako například i u obyčejného popisu dědečka, o kterého se starala Zoo:

„Když chlapci přišli téměř k němu, trpaslík dal v jakémsi ostražitém úhlu hlavu na stranu a pak se pomalu, trhavými pohyby mechanické loutky natočil bokem, až jeho žluté, tupě hledící oči poseté bílými tečkami spočinuly se zasněnou lhostejností na nich. Na hlavě měl švihácky posazenou buřinku, za jejíž stuhou s pruhy medové barvy bylo zatknuté kropenaté krocení pero.“

Popisuje na rozdíl od Mailera vše až do nejmenších detailů, díky čemuž dokáže čtenáři navodit přesnou představu prostředí, v němž se postavy ocitají. Celý příběh je sice vyprávěn ve třetí osobě, ale je vidět, že se Capote snažil psát jiným stylem, než to bylo pro jeho dobu

⁴² CAPOTE, Truman. *Jiné hlasy, jiné pokoje*. 1. vyd. Radoslav Nenadál. Praha: Odeon, 1988, 247 s. S. 11.

Tamtéž, s. 61.

zvykem. Je však zřejmě, že je malý Joel Knox jen jakýmsi autorovým alter egem, přes které filtruje své pocity a psychické pochody z dětství.

2.6.2. Chladnokrevně – román faktu

Po návratu z cesty do Sovětského svazu zatoužil Truman Capote napsat další dílo, které by se celé zakládalo na pravdě. Pro něco takového je však potřeba mít v ruce neuvěřitelné množství materiálů. Z toho důvodu zkrachovaly jeho první dva pokusy o další dílo faktu, tentokrát však z jeho rodné Ameriky. Capote se nevzdal, a když viděl na podzim roku 1969 v novinách článek o čtyřnásobné vraždě na kansaském venkově, věděl, že je to jeho šance. Jeho původním záměrem bylo napsat sociální sondu, která by mapovala důsledky, které měla tato událost na tak malou a separovanou komunitu, navíc z velké části metodistických křesťanů.

Po schválení New Yorkerem, pro který pracoval, mohl s pomocí své přítelkyně Harper Lee vyrazit na průzkum do kansaského Garden City pro získání materiálu k psaní. Nehledě na vysoce sensitivní téma se mu díky pomoci této kolegyně, která pocházela také z malého města a tak se do jeho nálady dokázala daleko lépe vcítit, a způsobu, jak prováděli interview (jeho typ rozvádím podrobněji v kapitole 3), podařilo získat mnoho cenných informací velice brzy po spáchání vraždy. Zpovídané osoby se totiž cítili uvolněně, spíše jako při běžném rozhovoru, než při interview pro reportáž.

Později se rozhodl, že napíše dílo daleko obsáhlejšího charakteru. Po dopadení vrahů se totiž navíc naskytlo mnoho dalšího materiálu pro zdokumentování – celý soudní proces a jeho výsledek. To už bylo příliš látky na pouhé věcné a faktografické zpracování - na obyčejnou reportáž. Navíc po prvních rozhovorech s obviněnými zjistil, že sociologická sonda, kterou podnikl, byla zatím opravdu tím nejmenším, co udělal. Jeho plánem totiž bylo popsat psychiku a životní cesty, které vrahy Perryho Smithe a Richarda Hickocka dovedly až

k takovému činu. To se mu díky nesčetným návštěvám a interview během šesti let povedlo. Kvůli možnosti komparace také prostudoval mnoho soudních spisů a provedl velké množství dalších interview s jinými vrahy (jako byl Charles Manson, či Bobby Beausoleil), z nichž někteří byli „sousedy“ kansaských vrahů v cele smrti (za svou kariéru mluvil se čtyřmi stovkami masových vrahů a dokonce o nich chtěl napsat knihu – tu však nedokončil). Capote chtěl všemi těmito pracemi v terénu přijít na obecný důvod tak strašného činu, a zjistit, jak by takovým hrůzám šlo v budoucnosti předejít. Zvláště znepokojující na knize *Chladnokrevně* je fakt, že i přes veškerou snahu se nedá na tuto otázku odpovědět.

I přes obrovské množství podkladů, které autor za šest let psaní nahromadil, dokázal vytvořit knihu „pouze“ o bezmála třech stech stranách. Jedním z hlavních důvodů byl fakt, že byla tato reportáž primárně určena pro (již zmíněný) deník *The New Yorker*, v němž vyšla jako seriál. Kniha je rozdělena na vyprávění o rodině Clutterových, které svými krátkými výjevy z doby blízké jejich osudnému dni nejlépe popisuje, jakými lidmi asi byli a hlavně, jak je viděli lidé ze širokého okolí. Příběh Smithe a Hickoka od osudného dne, přes jejich pokus o útěk, až po zatčení. A třetí pomyslná část vypráví průběh soudního procesu a životní cesty obou vrahů.

I když byl Capote omezen ve svém typickém snovém vyprávění příběhu, dokázal využít mnoho ze svých oblíbených prostředků psaní, aby vytvořil tento příběh tak silným. Díky jeho obsáhlým popisům plným někdy až impresionistických přirovnání, dokáže čtenáři skvěle popsat jak místo děje a jeho atmosféru, tak například i náladu, která v Garden City panovala při jeho příjezdu, nebo když byli viníci dopadeni. Celá kniha je vyprávěna z pozice třetí osoby, tzv. vševědoucího vypravěče, a přestože byl Capote (i když jen jako pozorovatel) součástí děje, v knize se nevyskytuje. V místě, kde to bylo nevyhnutelně nutné, svou reálnou postavu nazval pouze „reportér“. I přes svou velkou zaangażovanost do této události a blízký vztah jak s lidmi z Garden City, tak s oběma

zločinci, vypráví příběh velice realisticky (někdy až naturalisticky), bez vyjádření svého postoje či citového zabarvení – snad pouze s výjimkou názvu knihy. Capote byl dokonce kritizován za to, že prý chladnokrevnou vraždou v knize popisuje stejně bezstarostně a nad věcí, jako by popisoval nedělní piknik. To je ale přesně to, jak autor chtěl, aby „román faktu“ působil. Vlastně jen předkládal události tak, aby si je čtenář mohl co nejlépe představit, ale názor na celý případ je již nechával na něm. Příběh je protkán také řadou dialogů. Z důvodu toho, že si Capote interview nenahrával, jsou však často jen parafrázovány a popsán jejich obsah. Zde přichází na řadu další z autorových výrazných částí rukopisu. Z důvodu velice rozvléklého psaní tohoto textu a absence záznamových zařízení (kromě Capoteho poznámek) je téměř jisté, že autor při různých situacích a rozhovorech použil kvůli plynulosti a zajímavosti textu své představivosti. Učinil tak však zřejmě pouze v méně důležitých dějových situacích, kterými jen dokresluje atmosféru, jako je tomu například v líčení posledního dne rodiny Clutterových.

Kritikou mu bylo vyčteno především to, že kniha nekončí popravou vrahů, ale smyšleným setkáním hlavního vyšetřovatele Deweyho s přítelkyní zavražděné Nancy Clutterové – Susan nad hroby Clutterových na hřbitově za městem. Rozhovor mezi nimi je de facto epilogem, ve kterém se čtenář dozvídá, co se stalo s některými z dalších obyvatel Garden City. Tato scéna působí po dramatické popravě až téměř snovým a lyrickým rázem, tak pro autora typickým, a velice připomíná závěrečný obraz z textu Luční harfa. Capote dokázal z nepřehledného množství materiálu vytvořit román tak, že mu mnoho kritiků neuvěřilo, že příběh založil na skutečnosti. Takové hodnocení však pro něj bylo tou největší pochvalou.

2.7. Nový žurnalismus Capoteho a Mailera

Přestože byl vznik *Katovy písně* inspirován Capoteho *Chladnokrevně*, oba romány faktu se zásadně liší. Když se na tato díla podíváme v širších souvislostech, zjistíme, že největší rozdíl spočívá (pomineme-li nyní autorský styl) v přístupu k přípravě. Capote knize věnoval šest let svého života, během nichž se zúčastnil celého vyšetřování a poznal všechny, o kterých psal, vyjma samotných obětí zločinu. Příběh se jej osobně dotýkal a ovlivnil i jeho život. Mailerovo dílo v jednom z rozhovorů napadl právě kvůli zásadám, které pro román faktu bral jako fundamentální.

„Zkrátka jedno k druhému. Znamenalo to žít v tom od rána do večera a od večera do rána po šest let, proto si ani za mák nevážím Mailerovy knihy Katův zpěv: podle mě to je ne-kniha. Neprožil si to den za dnem, neznal Utah, neznal Garyho Gilmora, dokonce se s Gary Gilmorem v životě nesetkal, ani nesáhl na jakékoli podklady – průzkum za něho dělali dva jiní lidé. Byl prostě jen redaktor, stylist, jaké zaměstnává Daily News [...] Bylo mi z té knihy nanic. Nelíbila se mi sama o sobě, nelíbil se mi Mailerův přístup k postavám, nelíbilo se mi, jak je to napsané. Ale ze všeho nejvíce se mi nelíbilo, že to udělal!“⁴³

I tak oba podle Wolfových měřítek vytvořili kvalitní dílo nového žurnalismu. Capote věnuje velký prostor popisování míst, osob a nálad, které tehdy panovaly. Jako velice sensitivní člověk, který se celého příběhu zúčastnil, dokáže čtenáři přiblížit atmosféru provázející vyšetřování od začátku do konce. Dává přednost důkladnému seznámení se s fakty před jejich kvantitou. To je doménou Normana Mailera, který vzhledem k tomu, že zpracovával materiály získané z druhé ruky, nahrazuje tyto přímé impresy větším množstvím

⁴³ GROBEL, Lawrence. *Rozhovory s Capotem*. 1. vyd. Překlad Alena Přibáňová. Brno: Petrov, 1996, 259 s. ISBN 80-852-4780-1, s. 128.

realisticky, až možná s dokumentární strohostí podaných faktů. Mohl si to dovolit, protože měl díky několika spolupracovníkům o několik tisíc stran více podkladů než Capote. Vzhledem k užívání záznamových zařízení navíc mohl knihu oživit velkým množstvím dialogů.

Další ze zásadních rozdílů mezi oběma díly je i to, které ze získaných materiálů se oba autoři rozhodli použít. Přestože Capote provedl obrovské množství rozhovorů s jinými vrahy, psychology či podnikl rešerše mnohých soudních spisů, prakticky nic z toho ve své knize přímo nepoužil. Veškerá tato práce sloužila jen k tomu, aby byl schopen se ponořit hlouběji do tématu, o kterém zrovna psal, a chápal všechny souvislosti. Mailer ve svém díle naopak cituje řadu soudních spisů, dopisů nebo novinových článků. Někdy tím dílu dává až téměř žurnalisticky dokumentární podobu. Právě ale díky množství dopisů psaných Gary Gilmorem, citovaných doslova, včetně všech vulgarismů atd., částečně nahrazuje absenci hloubkových psychologických sond, kterými Capote čtenáři přibližuje vrahovu psychiku a motivy. Otázkou je, zdali dostatečně.

Dalším rozdílem, který je na první pohled patrný, je kromě rozsahu obou děl také jejich rozdělení. Capoteho *Chladnokrevně* je rozděleno na pouhé čtyři kapitoly, zatímco obsahový rejstřík Mailerova díla připomíná spíše encyklopedický spis. Je totiž rozdělen na dvě „knihy“, ty pak dohromady na čtrnáct částí a následně na celých sedmdesát šest kapitol. Z tohoto pohledu nelze Capotemu zazlívat, že Mailerovo dílo nepovažoval za „román faktu“ tak, jak tuto definici on sám chápal. Norman Mailer se však k takovému zařazení nikdy explicitně nehlásil a v doslovu *Katovy písně* tvrdil pouze to, že se kniha pokouší o faktografický výčet životních osudů Garyho Gilmora románovou formou.

Každý z těchto románů svým způsobem zrcadlí rozdílné a svérázné charaktery obou autorů. Norman Mailer, jakožto drsný, maskulinní, šovinistický bohém, vycházející primárně z D. H. Lawrence, Francise Scotta Fitzgeralda, Henryho Millera a Ernesta Hemingwaye,

byl téměř protikladem až žensky senzitivního homosexuála a obdivovatele Marcela Prousta - Capoteho, pro kterého jen samotné psaní románu znamenalo v pozdějších fázích psychická muka. Zatímco Mailer měl v určitých fázích kariéry blízko k beatnické generaci, Capote nesdílel se slavným dramatikem Tennessee Williamsem pouze přátelství, ale i sklon k depresím a lásku ke stejnému pohlaví. Osobnostní rozdíly, oblíbenci, i okruh přátel se logicky museli podepsat pod rukopis obou autorů, ať již se jedná o fiktivní či méně fiktivní tvorbu (tedy tzv. literaturu faktu).

Ačkoliv obě diskutovaná díla patří žánrově do nového žurnalismu, nalezneme v nich podstatné stylistické i obsahové rozdíly. Capote v románu *Chladnokrevně získaný materiál* uplatňuje v malé míře, je to více lyrické dílo, jehož autor cíleně ponechává dostatek prostoru pro čtenářskou představivost. Mailer v *Katově písni* staví do popředí fakta, přičemž žádný detail ze získaného materiálu nepovažuje za zbytečné v textu uplatnit a o ozvláštnění lyrizací či fantazií nelze v daném případě mluvit. Wolfově charakteristice nového žurnalismu je tedy bezpochyby Mailerův román blíže.

3. Skutečná událost (vyvraždění farmářské rodiny 1959), příprava a publikování amerického románu Chladnokrevně

3.1. Román faktu Trumana Capoteho

„16. listopad 1959

Bohatý farmář a tři členové rodiny zabití

Holcomb, Kansas, 15. listopadu (UPI)

Bohatý farmář, jeho žena a jejich dvě děti byli zastřeleni ve svém domě. Byli zabití brokovnicí z velké blízkosti poté, co byli svázáni a umlčeni roubíky.

Otec, Herber W. Clutter (48), byl nalezen ve sklepě se svým patnáctiletým synem Kenyonem. Jeho žena Bonnie (45) a dcera Nancy (16) byly v postelích.

Nebyly zde žádné známky zápasu a nezdá se, že by něco bylo ukradeno. Telefonní kabely byly přerušeny.

„Podle všeho je to případ psychopatického vraha“, prohlásil šerif Earl Robinson.

Pan Clutter byl zakladatelem Asociace kansaských pěstitelů pšenice. V roce 1954 ho prezident Eisenhower jmenoval do Federální rady farmářských úvěrů, ale nikdy nežil ve Washingtonu. Rada reprezentovala dvanáct farmářských úvěrových okresků v zemi. Pan Clutter zde pracoval od prosince roku 1953 až do dubna 1957. Poté odmítl znovujmenování do funkce. Také byl členem místní Komise regulace cen v zemědělství a byl velice aktivní v Asociaci pěstitelů pšenice Velkých plání. Clutterovic farma pojímá téměř 1000 akrů v jedné z nejbohatších pšeničných oblastí.

Pan Clutter, jeho žena a dcera byli oblečeni v pyžamech. Syn měl na sobě modré jeansy a tričko.

Těla byla objevena dvěma spolužačkami Nancy, Susan Kydwell a Nancy Ewalt.

Šerif Robinson řekl, že poslední nahlášená komunikace s panem Clutterem proběhla, když si včera v 10:30 večer zavolal svého obchodního partnera Geralda van Vleeta, který žije nedaleko. Pan Van Vleet prohlásil, že se rozhovor týkal pouze farmy a ranče.

Dvě dcery byly pryč. Beverly, studentka na Kansaské Univerzitě a paní Donald G. Jarchow, která bydlí v Mount Carroll a je nemocna.“⁴⁴

Tento článek, který si Truman Capote 16. listopadu 1959 ráno přečetl, změnil navždy jeho život a také i obecně způsob pohledu na literaturu, žurnalistiku a jejich spojení. I když často mluvil o psaní svých *Nevyslyšených modliteb*, velice ho lákalo psát o něčem reálném. Lákalo ho napsat něco, co by se četlo od začátku do konce jako román, ale byla by to všechno pravda.

„Mám rád ten pocit, že se kolem mě a mimo mě něco děje, ale já s tím nemůžu nic udělat. Mám rád ten pocit, že pravda je pravda a já ji nemohu změnit.“⁴⁵

O něco takového se pokusil již ve své reportáži ze Sovětského svazu - *At' jsou slyšet múzy*. Nyní však plánoval něco o hodně většího a rozsáhlejšího. První dva pokusy však skončily nezdarem z důvodu nedostatku materiálu. Čekal tedy na další námět pro takové dílo. Když v ranních novinách přečetl článek o čtyřnásobné vraždě rodiny v Kansasu, bylo mu jasné, že je to přesně to, o čem chtěl psát.

„Šlo o literární experiment, při kterém jsem si nevybíral látku podle atraktivity tématu, ale protože – doslova – vyhovovala mým záměrům.“⁴⁶

⁴⁴*The New York Times* [online]. 16.11.1959 [cit. 2012-01-28]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/books/97/12/28/home/capote-headline.html?_r=3.

⁴⁵Phillis Meras, Providence Sunday Journal, July 19, 1959, s. W-14: CLARKE, Gerald. Capote: a biography. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6, s. 317.

⁴⁶GROBEL, Lawrence. *Rozhovory s Capotem*. 1. vyd. Překlad Alena Přibáňová. Brno: Petrov, 1996, 259 s. ISBN 80-852-4780-1, s. 127.

Od editora New York Times zjistil, že vrah, či vrahové, jsou stále neznámí a je i možné, že se případ ani nikdy nevyřeší. To však pro Trumana nebyl problém. Jeho totiž nezajímali vrazi, ale efekt, který tento čin mohl mít na tuto malou a izolovanou komunitu. Jeho původním plánem bylo napsat delší článek o tom, jaký měla vražda dopad na město a na jednu vybranou rodinu. Oslovil svou přítelkyni z mládí Nelle Harper Lee. Ta již měla dokončenou svou nejznámější knihu *Jako zabít ptáčka*, jež čekala jen na vydání, a tak okamžitě souhlasila. Velkým problémem bylo to, že Truman v Kansasu nikoho neznal. Kontaktoval tedy svého přítele Bennetta Cerfa, který, jak se zdálo, měl přátele téměř v celých státech. Naštěstí pro něj Bennett nedávno předtím přednášel na Kansaské státní univerzitě, kde se spřátelil s jejím prezidentem Jamesem McCainem. Ještě větší náhoda bylo to, že pan McCain znal osobně Clutterovu rodinu i mnoho lidí z okresu Finney, kde se čin stal. Přislíbil Trumanovi pomoc pod podmínkou, že se po cestě tam zastaví na univerzitě a promluví na fakultě angličtiny. A tak v polovině prosince proběhla Trumanova přednáška na Kansaské univerzitě, ze které vyrazil s Nell Harper Leeovou po boku zbylých 270 mil do Garden City, okresního města Finney, nedaleko něhož leží malé městečko Holcomb, kde dříve žila Clutterova rodina. Bylo tomu přesně měsíc od té osudné noci.⁴⁷

⁴⁷CLARKE, Gerald. Capote: a biography. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6, s. 316-320.

Truman Capote. Truman Capote - Biography [online]. [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: <http://www.capotebio.com/biography/biography.php>.

Truman Capote:Biography. ResearchHistory [online]. 11. 4. 2011 [cit. 2012 02-14]. Dostupné z: <http://www.researchhistory.org/2011/04/11/1732/>.

3.2. Gareden City a Holcomb – příprava materiálů

„Městečko Holcomb leží vysoko na pšeničných pláních v západním Kansasu, v tom osamělém kraji, kterému ostatní Kansasané říkají „Na vystrkově“. Asi sto kilometrů na východ od coloradské hranice má venkov, díky tvrdé modré obloze a vzduchu čistému jako na poušti, jakousi atmosféru, která spíš připomíná Daleký západ než Středozápad. Místní přízvuk se liší prérijní nosovkou, huhňavou výslovností kovbojů, a většina mužů tu také nosí úzké texasky, stetson a boty na vysokém podpatku, s úzkou špicí. Krajina je plochá a výhledy rozlehlé, až to budí úžas; koně, stáda dobytka a bílé hrozny elevátorů na obilí, tyčících se půvabně jako řecké chrámy, je vidět dávno před tím, než k nim cestovatel dorazí.“⁴⁸

„Až do jednoho rána v půlce listopadu 1959 naprostá většina Američanů – a vlastně naprostá většina Kansasanů – v životě o Holcombu neslyšela. Jako voda v řece, jako automobilisté na dálnici, jako ty žluté rychlíky, které se řítí po santaféské trati, drama v podobě výjimečných událostí se tady nikdy nezastavilo. Obyvatelům městečka, které čítá dvě stě sedmdesát duší, tento stav plně vyhovoval.“⁴⁹

Přesně jak Capote předpokládal, vyvraždění Clutterovy rodiny způsobilo v kraji, kde se do té doby nic závažného nestalo, epidemii strachu. Během jednoho dne se vše změnilo. V okrese Finney se před tím málokdy zamykaly dveře od domů či aut. Většina zde žijících lidí byli pravověrní křesťané, kteří se mezi sebou znali, a cizinci se zde objevovali jen málokdy. Světla ve všech domech teď svítila celou noc. Dveře byly zataraseny a ti, kdo jako jedni z mála spali, měli vedle sebe připravené nabitě pušky. Loupež byla jako motiv vyloučena, protože z domu nic nezmizelo. Také bylo obecně známo, že opatrný pan Clutter měl veškeré své peníze v bance, a jelikož byl váženou a známou

⁴⁸CAPOTE, Truman. Chladnokrevně. 1. vyd. Stanislav Mareš. Praha: Odeon, 1968. Klub čtenářů, 275 s. S. 9.

⁴⁹Tamtéž, s. 10-11.

osobou široko daleko, všude platil šeky. Brutalita a chladnokrevnost, se kterou byly vraždy spáchány (než byl pan Clutter zastřelen, bylo mu podříznuto hrdlo), ukazovaly spíše směrem k nenávistnému činu psychopata toužícího po pomstě. Z tohoto důvodu se z křesťanského města, jako bylo Garden City, kde se téměř všichni znali, stalo během jediného dne místo, kde nikdo nevěřil nikomu.

„Samotný trestný čin postavil obyvatele Holcombu proti sobě. Sousedská laskavost se vypařila. Řád věcí, na které byly zvyklí, byl pozastaven. Nikdo nikomu nevěřil a místo neznámých cizinců začali podezřívat sebe navzájem.“⁵⁰

Napjatá atmosféra nepolevila ani po měsíci, kdy přicestoval Truman s Nell. Jméno Capote v těchto končinách nebylo moc známé. V knihovně Garden City byly jen dvě jeho knihy a to *Jiné hlasy, jiné pokoje* a *Snídaně u Tiffanyho*. Po svém příjezdu však vzbudil velkou pozornost. Jeho malá výška, vysoký pisklavý hlásek a způsob, jakým se oblékal a choval, se stal tématem nejednoho parodování a vtipu. Byl zvyklý, že kamkoliv přišel, všechny zaujal svým šarmem a výřečností. To však v malém konzervativním městečku v Kansasu nefungovalo. Poprvé se o tom přesvědčil, když si chtěl vyjednat interview s hlavním vyšetřovatelem Kansaské kriminální policie Alivnem Deweym. Ve chvíli, kdy řekl, že je spisovatel a že ho nezajímá, jestli se případ vyřeší, ale spíše, jaký dopad to má na místní obyvatele, byl okamžitě zavrhnut. Vyřešení případu bylo naopak pro místní obyvatele a především pro Deweyho nejvyšší prioritou. Clutterovi byli totiž přáteli jeho rodiny a všichni v okolí je měli rádi. Capote byl tedy odmítnut s tím, že veškeré informace získá na oficiální tiskové konferenci následujícího dne. V příštích dnech se ukázalo, jak velké štěstí bylo pro Trumana s sebou vzít Nell. Na rozdíl od něj, kterého New York dokonale přetvořil, byla

⁵⁰KNICKERBOCKER, Conrad. One Night on a Kansas Farm. *New York Times* [online]. 6.1. 1966[cit. 2012-02-05]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/books/97/12/28/home/capote-blood2.html?_r=1.

stále dívkou z Monroeville, kterou znal Truman za mlada. Dokázala se daleko lépe vcítit do toho, jak tuto událost mohou vnímat lidé na tak malém městě. Byla přesně ten typ člověka, se kterým si zdejší lidé rádi popovídali. Při veškerých interview si Nell ani Truman nikdy nedělali poznámky. Truman měl totiž teorii, že lidé, kteří mají pocit, že s nimi vedete obyčejnou konverzaci a neděláte s nimi interview, vám toho řeknou daleko více.

„Před dvanácti lety (1966) jsem se začal trénovat pro případ psaní podobné knihy. Abych dokázal přepsat celý rozhovor bez používání diktafonu. Dělal jsem to tak, že mi přítel četl části knih a já je poté psal a zjišťoval, jak blízko originálu jsem byl. Měl jsem proto přirozené nadání, ale po roce a půl takového cvičení pár hodin denně jsem dosáhl 95% přesnosti, což je velice blízko tomu, co potřebujete.“⁵¹

Po čase však Truman začínal být zoufalý, protože všichni místní, i když byli Američané stejně jako on, byli neuvěřitelně odlišní od lidí, na které byl zvyklý. Kdyby nebylo podpory jeho přítelkyně, velmi pravděpodobně by celé psaní vzdal. Nell si však začala velice rozumět s redaktorkou místních novin Dolores Hopeovou. Ta je oba nakonec pozvala, aby s ní a jejím manželem (váženým právníkem) jako cizinci, kteří nemají kam jít, usedli ke štědrovečerní večeři. Při ní konečně byla příležitost pro Trumanův šarm a celý večer všechny s úspěchem bavil. Tato událost jakoby prolomila ledy a Capote se svou přítelkyní začali být oslovováni a zváni na návštěvy většinou významnějších rodin z Garden City. Z někoho, kdo byl ze začátku jen pro smích, se stal střed zájmu všech místních. Tak se stalo, že se skrze manželku dostali i do domu hlavního vyšetřovatele Alvina Deweyho. Brzy se z nich stali velcí přátelé a na večeři byli zváni prakticky denně.

⁵¹The Story Behind a Nonfiction Novel By George Plimpton; January 16, 1966. in CAPOTE, Truman - INGE, Thomas. *Truman Capote: conversations*. Jackson: University Press of Mississippi, c1987, 374 s. ISBN 0878052755, s. 47

Po jedné z nich 30. prosince Deweymu zavolali z policie Las Vegas, že dopadli dva jejich hlavní podezřelí: Perryho Smithe a Dicka Hickocka. Krátce po převozu do Kansasu se k činu oba přiznali. Hned bylo jasné, že všechny možné motivy činu vykonstruované Kansaskou kriminální policií, byly špatně. Vrah totiž nebyl nikdo místní. Znali se z kansaského státního nápravného zařízení, kde také Dick Hickock od svého spoluvězně dostal typ na velice bohatého farmáře v městečku Holcomb, který by měl mít v osobním sejfu v kanceláři velkou sumu peněz. Vše měli dokonale promyšlené, včetně popravu všech svědků.

„...koneckonců nikdo, s kým se setkají, nezůstane naživu, aby mohl svědčit. „Žádné svědky,“ připomínal, jak se Perrymu zdálo, už pomiliónté. Přičilo se mu, jak Dick přemílá ta dvě slova v ústech, jako by všechny problémy byly vyřešeny...“⁵²

Dickův spoluvězeň byl jediný žijící svědek. Také se stal oběma vrahům osudným, když je za vyhlášenou odměnu udal. Než byli převezeni a započal soud, povedlo se Trumanovi s Nell zkompletovat všechny materiály, které dosud nasbírali. Jeho blízký vztah s Deweyovými dokládá i fakt, že brzy po jejich seznámení dal Truman panu Deweymu přezdívku Foxy (lišák), které se vůbec nebránil. Poté, co přivezl oba podezřelí, čekala ho doma lahev whisky a dopis:

„6. ledna 1960

Drahý Foxy,

Po tvé dlouhé a hrdinské cestě jsme si jisti, že oceníš velký hlt tohoto.

Takže: Vítej domů

Od tvých věrných historiků

Truman a Nelle“⁵³

⁵²CAPOTE, Truman. Chladnokrevně. 1. vyd. Stanislav Mareš. Praha: Odeon, 1968. Klub čtenářů, 275 s. S. 36.

⁵³CAPOTE, Truman - CLARKE, Gerald. Too brief a treat: the letters of Truman Capote ; edited by Gerald Clarke. 1st ed. New York: Random House, c2004, 487 s. ISBN 03-755-0133-9, s. 276.

CLARKE, Gerald. Capote: a biography. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6, s. 321-324.

CAPOTE, Truman - CLARKE, Gerald. Too brief a treat: the letters of Truman Capote ; edited by Gerald Clarke. 1st ed. New York: Random House, c2004, 487 s. ISBN 03-755-0133-9, s. 270-274.

The Story Behind a Nonfiction Novel By George Plimpton; January 16, 1966.
CAPOTE, Truman – INGE, Thomas. Truman Capote:conversations. Jackson: University Press of Mississippi, c1987, s. 374. ISBN 0878052755, s. 47-69.

3.3. Perry Smith a Dick Hickock

Poprvé se Capote setkal se Smithem a Hickockem po jejich příjezdu do Garden City. Brzo mu bylo jasné, že po stovkách interview, která udělal, má za sebou jen stěží polovinu práce a že zde nepíše rozsáhlou reportáž, ale svou životní knihu. Celé jaro roku 1960 strávil rozhovory s oběma obviněnými.

Dick Hickock byl osmadvacetiletý blondák vyšší postavy. Nepřehlédnutelný byl především zvláštní tvar jeho obličeje (následek automobilové havárie). Pocházel z chudé farmářské rodiny v Kansasu. Toužil studovat na univerzitě, ale z finančních důvodů se vyučil automechanikem. Byl dvakrát rozvedený. Životními neúspěchy byl velice zatrpklý a záviděl všem, kterým se dostalo toho, co jemu bylo odepřeno. Byl velice necitlivý a zlý povahy, někdy až se sadistickými sklony (vždy ho těšilo, když se mu podařilo na silnici přejet toulavého psa). Přes to všechno měl neobyčejně dobrou paměť, což se z pohledu psaní knihy velice hodilo, protože dokázal odříkat svůj život prakticky do posledního detailu. O hodně větší zájem však v Trumanovi vzbudil Perry Smith.

„Vsedě vypadal vyšší než průměrný muž, silák s rameny, pažemi a těžkopádným nahrbeným torzem vzpěrače – vzpírání opravdu bylo jeho koníčkem. Ale určité části jeho těla nebyly úměrné ostatním. Maličké nožky, obuté do nízkých černých jezdeckých bot s přezkou, by se byly hladce vešly do plesových střevíčků křehké dámy. Když vstal, nebyl o nic větší než dvanáctiletý chlapec, a jak cupital na zakrslých nožičkách, které se zdály groteskně nepřiměřené objemu dospělého těla, jež podpíraly, najednou nevypadal jako urostlý šofér náklad'ku, ale jako vysloužilý jockey, překrmený a zesvalnatělý...Matka byla čistokrevná čerokéska, po ní zdědil své vybarvení –

*jódovou pleť, tmavé, vlhké oči, černé vlasy, které si mastil brilantinou a měl jich tak hojně, že mohl nosit kotlety a do čela spadající ofinu.*⁵⁴

Byl také závislý na aspirinu, protože dlouhodobě trpěl bolestmi nohou zdeformovaných a zkrácených při nehodě na motocyklu. Jeho rodiče byli hvězdami putovní rodeo show. Kvůli těžké ekonomické situaci, alkoholismu jeho matky, která mu snadno podlehla jako mnoho dalších indiánů, a následně i kvůli jejímu milenci, se toto manželství rozpadlo. Matka si nechala děti a otec odjel na Aljašku. Matce se však stal alkohol brzy osudným a její čtyři děti byly poslány do různých sirotčinců. Perry z nich dopadl nejhůře. Vyrůstal v sirotčinci, ale díky absolutní nekázni a neuvědomování si žádných pravidel a zákonů se rychle dostal do jiných nápravných zařízení. Tam bylo zacházení vychovatelek mnohdy strašné.

*„Měl jsem slabé ledviny a každou noc jsem se pomočil do postele. Moc jsem se za to styděl, ale nemohl jsem si pomoci. Naše vedoucí mě surově ztloukla, nadávala mi a zesměšňovala mě před ostatními kluky. V noci se na mě chodila každou chvíli podívat, jestli jsem se nepomočil. Stáhla ze mě deku a vztekle mě řezala velkým černým řemenem – vytáhla mě za vlasy z postele a odvěkla do koupelny, strčila mě do vany a pustila na mě studenou vodu a poručila mi, abych se umyl a abych po sobě vypral i ložní prádlo. Každá noc na mě ležela jako můra. Potom vedoucí zase napadlo, že by byla velká legrace namazat mi pohlavní úd nějakou mastí. Bylo to skoro nesnesitelné. Příšerně to páliło. Později ji propustili. Ale můj vztah vůči ní se nikdy nezměnil, ani představa, co bych jí nejrady udělal – jí a všem, všem, co si ze mě dělali legraci.*⁵⁵

Poté utekl a vyhledal svého otce, se kterým léta žil jako zlatokop a lovec kožešin. V šestnácti letech začal pracovat jako plavčík na obchodní loď a v roce 1948 nastoupil do armády. Za pět let služby byl

⁵⁴CAPOTE, Truman. *Chladnokrevně*. 1. vyd. Stanislav Mareš. Praha: Odeon, 1968. Klub čtenářů, 275 s. S. 18-19.

⁵⁵Tamtéž, s. 217.

několikrát postaven před vojenský soud kvůli své agresivitě. Po návratu domů se vše zvrhlo a provedl první vloupání, za které byl poprvé uvězněn. Cítil čím dál tím větší pocit nespravedlnosti jak kvůli svému uvěznění, tak proto, že se mu nedostalo v životě dostatečného vzdělání. Další trest na sebe nenechal dlouho čekat a tehdy se setkal s Dickem.

Mezi Perrym a Trumanem vznikl velmi blízký vztah. Proběhly mnohé diskuze, jestli to nebylo až zamilování. Jejich pocity byly však daleko složitější. Dokázali se do sebe navzájem velice dobře vcítit. Jelikož oba měli velice podobné mládí, viděli navzájem v sobě někoho, kým se mohli snadno stát.

V sirotčinci byl Perry cílem posměchu kvůli tomu, že byl napůl indián a tomu, že se pomočoval. Truman celé mládí slyšel posměšky kvůli své zženštilosti, jak od spolužáků na Vojenské akademii, tak i od své matky. Oba vyrůstali bez lásky rodičů a bez toho, aby věděli, kam vlastně jdou. Oba tuto prázdnotu ztvárnili v umění. Perry plánoval být slavným písničkářem a maloval. Truman zase psal. Vytvořil své alter ego Joela Knoxe ve své knize *Jiné hlasy, jiné pokoje*, kde vyjádřil, co jako třináctiletý zažíval.

„Uvědomil jsem si, že ta kniha je báseň v próze, ve které jsem vzal všechny mé emocionální problémy a proměnil je do psychologických symbolů. Každá z postav reprezentovala část mého já... Pokoušel jsem se v knize „Jiné hlasy, jiné pokoje“ vymýtat sám ze sebe d'ábla, podvědomé obavy, které ovládaly mé pocity a představitost. To, že jsem to ignoroval, byl jen jakýsi obranný štít mezi mnou a podvědomým pramenem mých zdrojů pro psaní... Pokoušel jsem se utéci z reality mého života plného problémů, který nebyl jednoduchý.“⁵⁶

Perry viděl v Trumanovi úspěšného umělce, kterým vždy chtěl být a Truman v Perrym opět objevil pocity, strachy, noční můry a

⁵⁶CAPOTE, Truman - INGE, Thomas. Truman Capote: conversations. Jackson: University Press of Mississippi, c1987, 374 s. ISBN 08-780-5275-5, s. 116.

samotu, kterým sám dal podobu především ve svých textech z počátků psaní, jako je *Bezhlavý jestřáb* a *Miriam*. To je krátká povídka o staré vdově, kterou začne pronásledovat malá holčička v bílém symbolizující anděla smrti, kterou nikdo jiný nevidí.

„Paní H.T. Millerová žila už několik let sama v útulném bytě... Byla vdova: po panu H. T. Millerovi jí zůstala slušná částka z životní pojistky. Okruh jejích zájmů byl úzký a přátele v pravém slova smyslu neměla žádné. Sotva kdy se vydala dále než na roh ke kupci. Ostatní nájemníci v domě jako by ji mezi sebou vlastně ani nebrali na vědomí.“⁵⁷

Jejich vztah byl opravdu zvláštní a komplikovaný. Truman potřeboval Perryho absolutní důvěru, aby se dozvěděl vše, včetně oné noci, o které ještě dlouho odmítal mluvit. Nakonec se mu podařilo změnit Perryho lítostivost nad sebou samým. Vše, co udělal, a důvod proč je ve vězení, dával za vinu svému dětství. Truman mu dal za příklad sám sebe. Měl také opravdu hrozné dětství, ale i přesto z něj vyrostl uznávaný a zákonů dbalý občan. Nakonec se mu Perryho podařilo přemluvit, aby mu vypověděl celý osudný večer. To byla poslední část skládky, aby ho Truman pochopil. Po všem, čím Perry prošel, absolutně nedokázal rozeznat rozdíl mezi dobrem a zlem a byl jen produktem svého života. Na konec vyprávění řekl věc, která Capoteho zarazila.

„Nechtěl jsem tomu člověku ublížit. Říkal jsem si, že je to velice slušný pán. Mluvil tak uhlazeně. Říkal jsem si to až do té chvíle, než jsem mu podřezal krk... Oni mi nikdy neublížili. Jako ti druzí. Jako mi druzí ubližovali celý život. Možná, že právě za to za všechno měli Clutterovi zaplatit.“⁵⁸

⁵⁷ *Miriam in CAPOTE, Truman. Luční Harfa, Strom Noci*. 1. Překlad Jan Válek, Radoslav Nenadál. Praha: Odeon, 1978, 313 s. S. 225.

⁵⁸ *CAPOTE, Truman. Chladnokrevně*. 1. vyd. Stanislav Mareš. Praha: Odeon, 1968. Klub čtenářů, 275 s. S. 239.

Pobyt v cele smrti mu alespoň částečně zpříjemňoval tím, že ho zásoboval velkým množstvím časopisů a knih, včetně svého díla *Snídaně u Tiffanyho*.⁵⁹

⁵⁹CLARKE, Gerald. Capote: a biography. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6, s. 324 – 327.

The Story Behind a Nonfiction Novel By George Plimpton; January 16, 1966.
CAPOTE, Truman – INGE, Thomas. Truman Capote: conversations. Jackson: University Press of Mississippi, c1987, 374 s. ISBN 0878052755, s. 47-69.

CAPOTE, Truman. Chladnokrevně. 1. vyd. Stanislav Mareš. Praha: Odeon, 1968. Klub čtenářů, 275 s. S. 216-221.

3.4. Mnohá odvolání a psaní knihy Chladnokrevně

Do poloviny ledna 1960 strávil Truman mnoho času v cele jak Perryho, tak Dicka. Zatím mu však Perry nevěřil natolik, aby mu řekl vše, co chtěl Truman vědět, a tak se rozhodl s Nell odjet zpět do New Yorku a začít zpracovávat nashromážděný materiál. Do Kansasu se vrátili až v březnu, kdy 22. v úterý ráno začal soud. Kromě přiznání měla obžaloba také fyzické důkazy, jako boty obviněných, které odpovídaly šlápotám v krvi na místě činu i nůž a brokovnici, jimiž bylo vražděno. Otázkou tedy nebylo, zda bude rozsudek znít vinen či nevinen, ale zda smrt nebo život. 29. března byl vynesena rozsudek, oba byli shledáni vinnými ve všech bodech obžaloby a měli být popraveni oběšením 13. května v Kansaské státní věznici v Lansingu. Po všem čase, který strávil Truman s Dickem a především Perrym, to pro něj byl velice nepříjemný zážitek. Okamžitě se vrátil do New Yorku. Tam však po dvou týdnech zjistil, že není schopen věnovat se naplno své práci. Kvůli velkému množství ruchů velkoměsta se nemohl zcela ponořit do svého tvoření.

Odjel tedy se svým přítelem Jackem Dunphym do malé rybářské vesničky ve Španělsku jménem Palmós. Zde Truman pokračoval jak ve psaní, tak v zajišťování nových materiálů desítkami dopisů, které posílal svým přátelům do Garden City. Nejdůležitější byla zpráva, že Kansaský soud přijal odvolání proti rozsudku a datum popravy bylo odsunuto na neurčito. Perry, který se již vzdal veškerých nadějí, se rozhodl, že popravě předejde vyhladověním k smrti. „*Ty si tu můžeš čekat na provaz, ale já ne.*“⁶⁰ - řekl jednoho dne Dickovi. Po šesti týdnech bez jídla a pití, začal mít halucinace a myslel si, že mluví s bohem. Jediné, co ho drželo při životě, byly infuze, kterými dostával živiny. Capote byl znechucen faktem, že jediný důvod, proč Perryho drží naživu je, aby ho mohli pověsit.

⁶⁰CLARKE, Gerald. Capote: a biography. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6, s. 330.

Od listopadu, kdy si Truman přečetl článek v novinách o vraždě Clutterových, nepřestal pracovat. A tak se rozhodl, že si musí ve Španělsku odpočinout. Bylo to však těžké. Kdykoliv předtím psal nějakou knihu či článek, měl alespoň hrubou představu, jak dlouho to bude psát. V případě této práce, i po vší energii, kterou do ní vložil, byl konec pořád v nedohlednu.

„Tato kniha nebyla jen popis odporného činu, byl to především příběh ctnostné a dobré rodiny zničené silou, která byla nad její vědění či kontrolu.“⁶¹

Trumanovi to připomínalo téměř až antické drama. Sám se cítil také jako jedna z postav v této hře. Tažen osudem, který ho zavedl do Kansasu a dal mu příležitost a dostatek síly, začal tuto knihu psát. Rozhodl se také konečně, jak se bude jmenovat: *In Cold Blood*, tedy *Chladnokrevně*. Tak totiž byl celý čin spáchán od začátku do konce. Trumanovi bylo jasné, že je to jeho největší životní dílo. „Popsal jsem 6000 listů papíru poznámkami, než jsem si vůbec sedl ke psaní knihy.“⁶² Jeho balíky poznámek mimo jiné zaznamenávaly i interview se stovkou různých lidí. Bylo to pro něj neuvěřitelně náročné, protože nejdelší kniha, co kdy předtím napsal, byly *Jiné hlasy, jiné pokoje*, které nebyly nikterak dlouhým textem. *Chladnokrevně* nebylo jen vyprávění příběhu. Bylo nutné počítat s neuvěřitelným počtem postav, faktů, ale také psychologických analýz. Kvůli těm dokonce v červenci letěl do Londýna poradit se psychiatrem, aby mu pomohl přiblížit psychiku Perryho s Dickem. Vrátil se do Španělska, ale v říjnu, po téměř půl roce psaní, měl hotovu jen čtvrtinu knihy. V té době si začal dělat velké starosti kvůli délce svého textu. Byl přesvědčen o tom, že je napsán nejstručněji, jak to šlo, a že nebude možné ho ještě více zkrátit tak, aby vyhovoval potřebám novin, které mu téměř jistě nemohly nabídnout

⁶¹CLARKE, Gerald. Capote: a biography. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6, s. 331.

⁶²CAPOTE, Truman - INGE, Thomas. Truman Capote: conversations. Jackson: University Press of Mississippi, c1987, 374 s. ISBN 08-780-5275-5, s. 110.

dostatek prostoru. I když by skutečnost, že by se nakonec s The New York Times nedohodl, znamenala neproplacení téměř osmi tisíc dolarů, které na průzkum vynaložil, byl rozhodnut pokračovat za každou cenu. Po téměř roční práci začínal být vším materiálem na svou knihu značně emočně ovlivněn a vyčerpáván. I přesto soustavně pracoval následující dva roky na svém textu střídavě ve Španělsku a ve Švýcarsku, kam se uchýlovali s Jackem na zimu.

V lednu 1962 se vrátil Truman do USA, aby mohl udělat interview s posledním žijícím sourozencem Perryho – jeho sestrou, jejíž výpověď pro něj byla, co se pochopení Perryho života týče, zásadní. Zbylí dva sourozenci spáchali sebevraždy. Další jeho zastávkou byla cela smrti, kde navštívil Perryho s Dickem. Byl to pro něj strašný zážitek, který jen umocňoval psychický stav, do kterého se pomalu dostával. Hned na to se vrátil do New Yorku, kde pro něj přátelé připravili uvítací party. Právě tam však zjistil, že začíná být svou knihou tak posedlý, že neumí již mluvit o ničem jiném, než o svém psaní. Začínal cítit potřebu vědět, jak dále bude pokračovat, pořád o tom přemýšlel a psal si poznámky, ale zároveň psaní začínal nenávidět, protože ho psychicky ničilo.

Následující léto strávil znovu s Jackem ve Španělsku a Švýcarsku, kde v listopadu započal čtvrtý rok Trumanovy práce na knize. Na začátku roku 1963 měl text *Chladnokrevně* napsán již ze tří čtvrtin.

„Vstával jsem každé ráno ve tři nebo ve čtyři hodiny, právě jsou 4 hodiny ráno a já dokončil třetí část! Nikdy jsem v životě nepracoval tak těžce. Ale je to hotové a já vím, že z toho budeš nadšený. Je to přesně tak, jak jsem chtěl, což už o tom hodně vypovídá. Ale jsem již neuvěřitelně vyčerpaný, napjatý jako devět zrovna naladěných pian.“⁶³

Psal svému příteli a slavnému fotografovi Cecilu Beatonovi. Dopisoval si s mnoha svými přáteli, ale stále zůstával v Evropě. Hlavní

⁶³CAPOTE, Truman - CLARKE, Gerald. Too brief a treat: the letters of Truman Capote ; edited by Gerald Clarke. 1st ed. New York: Random House, c2004, 487 s. ISBN 03-755-0133-9, s. 380.

důvod byl ten, že se chtěl vyhnout veškerým rozptýlením, které mu Manhattan, plný přátel, poskytoval. Již to byly tři roky, co Dick s Perrym čekali v cele smrti a stále kolovala jejich odvolání mezi státním a federálním soudem. Ať už by odsouzence čekal jakýkoliv konec, smrt či život, chtěl Truman, aby to již vše skončilo. Bez konečného rozsudku nemohl dokončit svou knihu, což ho začalo velice frustrovat a ničit jeho již tak dost pošramocenou psychiku. Na začátku března již neviděl důvod své izolace a tak se s Jackem přestěhovali po třech letech zpět do USA, do Brooklynu v New Yorku. Ale netrvalo dlouho a Truman byl opět na cestě do Kansasu, který ho přitahoval jako magnet.⁶⁴

⁶⁴CLARKE, Gerald. *Capote: a biography*. Repr. London:Abacus, 1996. ISBN 03-491-0545-6, s. 327–343.

The Story Behind a Nonfiction Novel By George Plimpton; January 16, 1966.
CAPOTE, Truman – INGE, Thomas. *Truman Capote: conversations*. Jackson: University Press of Mississippi, c1987, 374 s. ISBN 0878052755, s. 47-69.

3.5. Psychologický profil vrahů

Truman byl přesvědčen, že nemůže dokončit svou knihu, pokud ještě nebude moci promluvit s Perrym a Dickem. Především proto, aby mohl dopracovat kapitolu o jejich životních příbězích. Vznikl tak ale zásadní problém. Podle kansaských zákonů jsou do celé smrti pouštěni jen právníci a členové rodiny, dokonce ani není dovoleno nikomu jinému s nimi vést korespondenci. Ředitelství věznice tedy zamítlo Trumanovu žádost, aby je mohl navštěvovat. V zoufalství se rozhodl, že si cestu k odsouzeným jednoduše proplatí. Nabídl jednomu svému příteli (velice vlivnému politikovi) deset tisíc dolarů, když mu zařídí neomezený přístup k Perrymu s Dickem. A tak se stalo, že je v červnu roku 1963 poprvé navštívil. Také s nimi započal velice čilou korespondenci, která čítala stovky dopisů. Díky nim také mimo jiné poznal, jaké to je žít čtyři roky v celé smrti.

Aby pochopil opravdovou psychologii vrahů, mimo Perryho s Dickem provedl interview i s jejich spoluvězni v celé smrti a studoval podobné trestné činy.

„Měsíce jsem prováděl porovnání s jinými vraždami, vrahy a kriminální psychologií. Mluvil jsem se spoustou jiných vrahů, především proto, abych získal nadhled k těm dvěma a jejich činu. Když jsem začínal psát knihu, o kriminálnících jsem nevěděl nic. Teď již určitě ano. Řekl bych, že osmdesát procent výzkumu jsem vůbec nepoužil, ale byl jsem tak napjatý a odhodlaný, že jsem nikdy nepochyboval o jejich účelnosti.“⁶⁵

Perry, který pořád toužil po vzdělání, jehož se mu dříve nedostalo, poprosil Trumana o slovník, aby mohl ve svých dopisech používat sofistikovanějších výrazů. Dokonce poslal Trumanovi několik básní vyjadřujících jeho pocity. Ten se pro něj stal něčím jako

⁶⁵The Story Behind a Nonfiction Novel : By George Plimpton; January 16, 1966. in CAPOTE, Truman – INGE, Thomas. *Truman Capote: conversations*. Jackson: University Press of Mississippi, c1987, 374 s. ISBN 0878052755, s. 51

náhradním otcem, učitelem či partnerem. Kontakt s oběma, ale především s Perrym udržoval téměř další rok a půl. Oba vězni stále více psychicky a fyzicky strádali. Nedostatek slunečního světla, absence jakékoliv zábavy kromě čtení a nedostatek pohybu po čtyři roky udělalo své. Uvědomovali si, že jejich šance na život pomalu mizí. Začali se zajímat o to, v jakém světle je tedy Truman vyliční. Jestli jako úkladné zabijáky, nebo jako zloděje, jimž se vymkla akce z kontroly. Truman se odpovědi snažil dlouho vyhnout, ale když se k Perrymu doneslo, že je kniha již téměř připravena k tisku a po jejich popravě vyjde s názvem *Chladnokrevně*, bylo mu jasné, v jakém světle si je svět bude pamatovat.

Další odvolání bylo zamítnuto a tak bylo 27. ledna 1964 stanoveno nové datum poprav - 14. dubna. Čím víc se tato událost blížila, tím víc Trumana psychicky ničila. Neuvěřitelně si přál dopsat svou knihu, která ho už několik let vysilovala, protože věděl, že před ním leží bestseller, který však nespátří světlo světa dříve, než bude vykonána poprava. Veřejnost připravovanému textu *Chladnokrevně* věnovala obrovskou pozornost, jaké se dostávalo spíše dlouho očekávaným filmům. Na druhou stranu to znamenalo popravu dvou lidí, které měl svým způsobem rád, kterým dlouho dobu pomáhal, mluvil s nimi a v Perryho případě se ho i snažil svým způsobem socializovat. Datum poprav bylo nakonec znovu odloženo.⁶⁶

⁶⁶CLARKE, Gerald. Capote: a biography. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6, s. 343 – 352.

The Story Behind a Nonfiction Novel By George Plimpton; January 16, 1966.
CAPOTE, Truman - INGE, Thomas. *Truman Capote: conversations*. Jackson: University Press of Mississippi, c1987, 374 s. ISBN 0878052755, s. 47-69.

3.6. Poprava a následná publikace knihy Chladnokrevně

V prosinci Truman vystupoval, jako už několikrát, v Centru poezie na Manhattanu. Měl tam předčítat ze *Snídaně u Tiffanyho*, ale proslýchalo se, že by mohl přečíst i něco ze stále ještě nevydané knihy. Tak se nakonec i stalo a po pár ukázkách propuklo celé Centrum v nadšení. Uvědomoval si, že kniha zkrátka musí vyjít a že již čeká jen na oběšení dvou (jemu tak blízkých) lidí.

„V závěrečné fázi psaní se dokonce uchýlil na sedm měsíců do naprosté izolace hor ve Švýcarsku. To téma spolu s absolutní samotou ho zle psychicky poznamenalo.“⁶⁷

Jeho deprese se vystupňovaly při dalším odvolání k vrchnímu soudu a rozhovoru s obhájcem, který si dokonce myslel, že by Dicka s Perrym mohl dostat i na svobodu. To by však znamenalo totální devastaci Trumanovy psychiky. Nakonec se tak nestalo a datum poprav bylo s konečnou platností určeno na ranní hodiny 14. dubna. Truman přijel do Kansas City doprovázen Josephem Foxem, editorem z vydavatelství Random House dva dny před stanoveným termínem. Napětí se však stupňovalo a jediné, co Truman neschopen slova dokázal, bylo ležet v posteli a brečet. Z nějakého důvodu si Dick s Perrym mysleli, že Truman přinese něco nového, díky čemuž je zachráněn před šibenicí a tak mu několikrát do hotelu volali, ale Truman přes Josepha Foxe jen vzkázal, že se omlouvá, ale že se nemůže dostavit. V 11 hodin 45 minut, téměř dvě hodiny před popravou, poslal Perry Trumanovi a Nell Harperové, která do Kansas City také přijela, telegram:

„Mrzí mě, že se Truman nemohl dostavit sem do věznice na pár slov před aktem pověšení. Ať měl k tomu jakýkoliv důvod, chci, aby věděl, že ho za to

⁶⁷JIROUS, Tobiáš. TRUMAN CAPOTE CAUSA. *Reflex*. 2006, 9/2006, s. 64.

*nemohu odsuzovat. Nezbyvá moc času, ale chci, abyste oba věděli, že jsem byl vděčný za vaše přátelství během těch let a za všechno ostatní. Tyhle věci já moc neumím. Oba jste mi nesmírně přirostli k srdci, ale je čas odejít. Adios Amigos, vždy váš přítel, Perry.*⁶⁸

Po jeho přečtení se Truman rychle vydal do věznice a ještě se stihl s oběma rozloučit. Poprava proběhla celých šest let od vraždy. Dick byl oběšen v 1 hodinu v noci, Perry 19 minut po něm. Svému příteli Donaldu Cullivanovi později Truman napsal:

*„Byl jsem tam. Byl jsem s Perrym do konce. Byl klidný a statečný. Byl to strašný zážitek, přes který se nikdy nepřenesu. Někdy ti o tom povím, ale teď jsem stále příliš otřesený. Za ta léta jsem byl úplně pohlcen Perrym, i Dickem.*⁶⁹

Text knihy *Chladnokrevně* byl nejdříve vydáván jako seriál v *The New Yorker* a to 25. září, 2., 9. a 16. října 1965. V *The New Yorker* vyšlo do té doby mnoho důležitých článků, ale nikdy nebyly očekávány tak, jako *Chladnokrevně*. Pět let napínání udělalo své a tato čtyři čísla zbořila veškeré rekordy v prodeji uvedených novin. Amerika byla nadšena a Trumana začaly zaplavovat dopisy jeho fanoušků, včetně jeho paní učitelky Woodové z Greenwich, která mu už na škole věřila a dodala mu potřebnou kuráž ke psaní.

Samotná kniha byla vydána v lednu 1966. Celou Amerikou znělo jediné jméno: Truman Capote. Mluvílo se o něm a jeho knize ve všech rádiích, televizích i novinách. *The New York Times Book Review* s ním dokonce vydalo nejdelší interview ve své historii, které čítalo osmnáct stran. *New American Library* koupila práva na paperbackové vydání za půl milionu dolarů, zahraniční vydavatelé za milion dolarů. Knihy jak

⁶⁸CLARKE, Gerald. *Capote: a biography*. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6, s. 354.

⁶⁹A letter of Truman Capote to Donald Culivan, April 17, 1965: CLARKE, Gerald. *Capote: a biography*. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6, s. 354.

v pevné, tak paperbackové formě se dohromady prodalo jen v Americe přes tři a půl milionu kusů a text byl dále přeložen do dalších dvaceti pěti jazyků. Columbia Pictures koupila práva na zfilmování za rekordní půl milion dolarů. Film *Chladnokrevně* měl premiéru 14. prosince 1967 a slavil také velký úspěch.⁷⁰ Kniha se záhy začala používat i ve školách jako jeden ze základních kamenů nového žurnalistického a literárního směru – románu faktu, který vznikl kombinací hlavních znaků obou směrů.

„...každý, kdo prošel jakýmkoliv novinářským kursem, četl Chladnokrevně. Je to jedna z knih používaných v kursech pro budoucí novináře a v hodinách angličtiny, protože mnoho učitelů zadává aspoň jednu knížku, u které si mohou být jistí, že ji studenti dočtou až do konce – prostě proto, že vyprávění má spád. Skutečný důvod, proč ji používají, je ale ten, že je podle nich dobře napsaná a velmi použitelná při vyučování.“⁷¹

⁷⁰CAPOTE, Truman - INGE, Thomas. Truman Capote: conversations. Jackson: University Press of Mississippi, c1987, 374 s. ISBN 08-780-5275-5.

⁷¹Grobel, Lawrence. *Rozhovory s Capotem*. 1. vyd. Brno : Petrov, 1996. 264 s. ISBN 80-85247-80-1, s. 52.

CLARKE, Gerald. Capote: a biography. Repr. London: Abacus, 1996, 636s. ISBN 03-491-0545-6, s. 352 – 364.

VAN JENSEN. Frost's meditation. Martinfrost.wz [online]. 3.4.2005. Dostupné z: http://www.martinfrost.ws/htmlfiles/nov2007/capote_journalism.html.

Truman Capote. Truman Capote - Biography [online]. Dostupné z: <http://www.capotebio.com/biography/biography.php>.

International Movie Database – In Cold Blood. IMDb [online]. Dostupné z: <http://www.imdb.com/title/tt0061809/>.

The Story Behind a Nonfiction Novel By George Plimpton; January 16, 1966.
CAPOTE, Truman - INGE, Thomas. Truman Capote: conversations. Jackson: University Press of Mississippi, c1987, 374. ISBN 0878052755, s. 47-69.

Závěr

Nový žurnalismus, ať už v podání Mailera či Capoteho, má po bezmála půl století stále neuvěřitelnou účinnost. Fakt, že oba romány jsou postaveny na opravdových událostech, je téměř až mrazivý. Po prvním dočtení knihy *Chladnokrevně* jsem konečně pochopil, proč pan docent Novák říkal, že při jejím čtení vždy zamykal dveře od domu. To, že takovýto osud postihl tak nepravděpodobné potenciální oběti, jako byla rodina Clutterových, dokazuje, že něco podobného může potkat prakticky kohokoliv z nás.

I když toto Capoteho dílo neodpovídá Wolfově definici nového žurnalismu na stejné úrovni jako Mailerův román *Katova píseň*, dokázalo mě při čtení pohltit daleko více. Capoteho senzitivita a schopnost popsat okolnosti děje takovým způsobem, že se čtenář téměř cítí, jako by se ho sám účastnil, je obdivuhodná. Zdroj síly jeho děl je však jasný. Truman Capote totiž všechny své knihy, které napsal, zároveň žil. To je patrné především při porovnání jeho díla a jeho velice zajímavého, ale zároveň nelehkého života, jež jdou téměř ruku v ruce. Stejně jako je v hrdinech knih *Jiné hlasy, jiné pokoje* a *Luční harfa* vidět malého Trumana, vyrůstajícího v Monroeville, nebo již dospívajícího mladíka, který má zformované názory na svět v díle *Snídaně u Tiffanyho*, je zřejmé, že text *Chladnokrevně* představuje Capoteho dospělost (i tu literární). Je proto neuvěřitelná škoda, že se mu nakonec nepodařilo zrealizovat své poslední dílo – *Nevyslyšené modlitby*. Můžeme se jenom domnívat, co by kniha, o které Capote prohlašoval, že pro něj bude to samé, co pro Marcela Prousta *Hledání ztraceného času*, ukázala. Jisté je však to, že by odhalila další část nesmírně zajímavé osobnosti Trumana Capoteho, což by již samo o sobě znamenalo nenapodobitelné a jedinečné dílo.

Seznam použité literatury a pramenů

Primární zdroje

CAPOTE, Truman. *Jiné hlasy, jiné pokoje*. 1. vyd. Překlad Radoslav Nenadál. Praha: Odeon, 1988, 232 s.

CAPOTE, Truman. *Luční Harfa, Strom Noci*. 1.vyd. Jan Válek, Radoslav Nenadál. Praha: Odeon, 1978, 313 s.

CAPOTE, Truman. *Chladnokrevně*. 1.vyd. Překlad Stanislav Mareš. Praha: Odeon, 1968. 276 s.

CLARKE, Gerald. *Capote: a biography*. Repr. London: Abacus, 1996, 631 s. ISBN 03-491-0545-6.

MAILER, Norman. *Americký sen*. 1. vyd. Praha: Melantrich, 1990, 277 s. ISBN 80-702-3049-5.

MAILER, Norman. *Katova píseň*. 1. vyd. Překlad Vladimír Uchytíl. Praha: Český literární klub, 1992, 847 s. ISBN 80-853-3708-8.

Sekundární zdroje

CAPOTE, Truman. *Snídaně u Tiffanyho*. 5. vyd., V EMG 2. Překlad Jarmila Fastrová. Praha: Odeon, 2009, 94 s. ISBN 978-80-207-1294-3.

CAPOTE, Truman. *Ručně vyřezávané rakvičky*. 5. vyd. , V EMG 2. Překlad Jarmila Fastrová. Brno: Petrov, 1992, 172 s. ISBN 80-852-4735-6.

CAPOTE, Truman. *Povídky*. V tomto souboru 1. vyd. Překlad Radoslav Nenadál, Hana Ulmanová, Martina Joujová. Praha: Argo, 2006, 333 s. ISBN 80-720-3767-6.

CAPOTE, Truman - INGE, Thomas. Truman Capote: conversations. Jackson: University Press of Mississippi, c1987, 374 s. ISBN 08-780-5275-5.

CAPOTE, Truman – CLARKE, Gerald. *Too brief a treat: the letters of Truman Capote ; edited by Gerald Clarke*. 1st ed. New York: Random House, c2004, 487 s. ISBN 03-755-0133-9.

GROBEL, Lawrence. *Rozhovory s Capotem*. 1. vyd. Překlad Alena Přibáňová. Brno: Petrov, 1996, 259 s. ISBN 80-852-4780-1.

HIGH, Peter B. *A nout line of American literature*. New York: Longman, 1986, 254 s. ISBN 05-827-4502-0.

HILSKÝ, Martin – ZELENKA, Jan. *Od Poea k postmodernismu*. Praha: Odeon, 1993, 516 s. ISBN 8085787202.

JIROUS, Tobiáš. *TRUMAN CAPOTE CAUSA. Reflex*. 2006, 9/2006, s. 64.

JURÍK, Ľuboš. *Americké dialogy*. 1. vyd. Překlad Miroslav Zelinský. Brno: Jota, 2004, 501 s. ISBN 80-721-7258-1.

LEE, Harper. *Jako zabít ptáčka*. 1. vyd. Překlad Marcela Mašková, Igor Hájek. V Praze: Státní nakladatelství krásné literatury, 1964, 356 s. Klubu čtenářů.

LIPČÍK, Roman. TRUMAN CAPOTE: Pár zastřelených dětí. *Instinkt. společenský týdeník*. Praha: Mediacop, 2006, 9/2006, s. 56. ISSN 0862-6634.

MAILER, Norman. *Nazí a mrtví*. 2. vyd. Jiří Mucha. Praha: Odeon, 1969, 566 s. Klub čtenářů.

PROCHÁZKA, Martin. *Lectures on American literature*. 2. vyd. Prague: Karolinum, 2007, 313 s. ISBN 978-80-246-1384-0.

PROCHÁZKA, Martin. *Literary theory: an historical introduction*. 3. rev. and enl. Ed. Prague: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2008, 176 s. ISBN 978-802-4614-793.

SPILLER, Robert, Willard THORP, Thomas JOHNSON a Henry CANBY. *Literary history of the United States*. 5. New York: The Macmillan Company, 1960, 1456 s. Revised edition in one volume.

Světové literatury 20. století v kostce: americká, britská, francouzská, italská, Latinské Ameriky, německá, ruská, španělská. 1. vyd. Praha: Libri, 1999, 239 s. ISBN 80-859-8380-X.

WOLFE, Tom. *The kandy-kolored tangerine-flakestreamline baby*. London [u.a.]: Vintage, 2005, 368. ISBN 978-009-9479-383.

Internetové zdroje

Truman Capote: Biography. *ResearchHistory* [online]. 11.4. 2011 [cit. 2012 02-14]. Dostupné z:
<http://www.researchhistory.org/2011/04/11/1732/>.

Truman Capote. *Truman Capote - Biography* [online]. [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: <http://www.capotebio.com/biography/biography.php>.

Truman Capote: A site about one of the most beautiful, interesting, talented, outrageous and colorful personalities of the 20th century. *Wordpress.com* [online]. 6.6 2008 [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: <http://capote.wordpress.com/category/about-the-man/>.

WOOD, Michael. The New Journalism. *The New York times* [online]. Ann Arbor, MI: University Microfilms, 22. 6. 1973 [cit. 2012-02-25]. ISSN 1542-667X. Dostupné z:
http://www.nytimes.com/books/98/11/08/specials/wolfe-journalism.html?_r=1.

PAULY, John. *The New Journalism: The Unexpected Triumph of the Long-Form Narrativ* [online]. St. Louis [cit. 2012-02-25]. Dostupné z: <http://www.davidabrahamson.com/WWW/NUPress/SAMPLE-PROPOSAL-JP.pdf>. Návrh disertační práce. Saint Louis University - Department of Communication.

ZANDER, Horst. *Fact - fiction - "faction": a study of black South African literature in English*. Tübingen: Narr, 1999. ISBN 38-233-4659-8.
Dostupné z:
http://books.google.cz/books?id=Thw5n9IZLowC&pg=PA80&dq=Fact+%26+Fiction:+The+New+Journalism+and+the+Nonfiction+Novel&hl=cs&sa=X&ei=2RxGT5fUL8m3hQevkfSZDq&redir_esc=y#v=onepage&q=new%20journalism&f=false.

WOOD, Michael. The New Journalism. *The New York times* [online]. Ann Arbor, MI: University Microfilms, 22. 6. 1973[cit. 2012-02-25]. ISSN 1542-667X. Dostupné z:

http://www.nytimes.com/books/98/11/08/specials/wolfe-journalism.html?_r=1.

PICADOR. *Tom Wolfe: Biography* [online]. [cit. 2012-02-25]. Dostupné z: <http://www.tomwolfe.com/bio.html>.

BORTZ, E. Justin. *The New journalism and its editors: Hunter S. Thompson, Tom Wolfe, and their early experiences* [online]. 2005 [cit. 2012-02-25]. Dostupné z:

http://ufdcimages.uflib.ufl.edu/UF/E0/01/08/15/00001/bortz_e.pdf.
diplomová práce. University of Florida. Vedoucí práce Meredith Ridenou.

Biography.com: Norman Mailer. *Biography.com: the Web's best bios* [online]. United States: A, 2002- [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://www.biography.com/people/norman-mailer-9395669?page=1>.

ILiteratura.cz: Norman Mailer. OLEHLA, Richard. *ILiteratura.cz* [online]. 11. 6. 2003 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/12943>.

KREBS, Albin. Truman Capote Is Dead at 59: Novelist of Style and Clarity. *Nytimes* [online]. New-York [N.Y.:H.J. Raymond, 28. 8. 1984 [cit. 2012-03-01]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/books/97/12/28/home/capote-obit.html?_r=2.

MUSILOVÁ, Markéta. Capote, Truman: Letní plavba. *ILiteratura* [online]. 31.1.2007 [cit. 2012-02-26]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/20527>.

The New York Times [online]. 16.11.1959 [cit. 2012-01-28]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/books/97/12/28/home/capote-headline.html?_r=3.

KNICKERBOCKER, Conrad. One Night on a Kansas Farm. *New York Times* [online]. 6.1. 1966[cit. 2012-02-05]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/books/97/12/28/home/capote-blood2.html?_r=1.

International Movie Database – In ColdBlood. IMDb [online]. Dostupné z: <http://www.imdb.com/title/tt0061809/>.

VAN JENSEN. Frost's meditation. *Martinfrost.wz* [online]. 3.4.2005. Dostupné z: http://www.martinfrost.ws/htmlfiles/nov2007/capote_journalism.html.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Vít Černík

Obor: Sociální a mediální komunikace

Forma studia: prezenční

Název Práce: Truman Capote a jeho novinářský román Chladnokrevně
(In Cold Blood 1959 – 1965)

Rok: 2012

Počet stran: 82

Celkový počet stran příloh: 0

Počet primárních zdrojů: 6

Počet sekundárních zdrojů: 18

Počet internetových zdrojů: 16

Vedoucí práce:

Doc. PhDr. Otto Novák, CSc.

Prof. PhDr. Michaela Soleiman pour Hashemi, CSc.